יודען, געדעקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 162 | Łódź, Czwartek, 12 lipca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ט תמוז תרצ"ד | № 162

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

רעקאנסטרוקציע פון עסטרייכישן קאבינעט

קאנצלער דאלפוס גייט אפרוימען דאס לאנד פון אנטי־מלוכה'שע עלעמענטן

וויען, 11 (ספ. טעל.)

עס ווערט אפיציעל געמאלדען, אז די עסטרייכישע רעגירונג פון דאלפוס האט זיך אנגעגעבן אין דעמיסיע. דער פרעזידענט האט די דעמיסיע אנגענומען.

וויען, 11 (ספ. טעל.)

דער מלוכה־פרעזידענט, ד"ר מיקלאס, האט בעאויפטראגט דאלפוס'ן די מיסיע צו בילדען א נייע רעגירונג.

אין דער נייער מיניסטארען־ליסטע פון דאלפוס'ן גייען אריין:

קאנצלער, אויסערן־מיניסטער, זיכערהייטס־מיניסטער, אגרער־מיניסטער און נאציאנאלע שוץ — ד"ר דאלפוס.

וויצע־קאנצלער — פירשט שטארעמבערג.

מיניסטער אהן פארטפעל — פעי.

פאריז, 11 (ספ. טעל.)

דא האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז דער קאנצלער דאלפוס זאל איינגיכען קומען קיין פאריז, בכדי אפצוהאלטען א רייה וויכטיגע קאנפערענצען מיט הויכגעשטעלטע פראנצויזישע מלוכה־מענער.

וויען, 11 (ספ. טעל.)

דאס עסטרייכישע קארעספאנדענץ־ביורא איז מודיע:

דער פרעזידענט פון דער עסטרייכישער רעפובליק האט בעשטעטיגט די ענדערונגען אין דער רעגירונג. די כוונה פון דער לעצטער רעקאנסטרוקציע בעדייט די קאנצענטרירונג אין די הענד פון דאלפוס'ן די וויכטיגסטע רעסארטען פון אדמיניסטראציע און פאליטיק אויפן געביט פון דער אינערליכער און אויסערליכער פאליטיק. דער קאנצלער דאלפוס וועט אליין מיט זיי אנפיהרען, בכדי ענדגילטיג אפרוימען עסטרייך פון אנטימלוכה'שע עלעמענטן.

פרטים וועגן ענטדעקען די מערדער פון פיעראצקי

וואַרשא, 11. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די ידיעה וועגען כאפען די מיטהעלפער צום מארד פון מיניסטער פיעראצקי און וועגען אנטלויפען פון הויפט־מערדער (אלע אוקראינער) איז היינט די הויפט־סענסאציע אין אלע פוילישע צייטונגען. די צייטונג „דזיען דאברי" גיט צו פון קראקא א רייהע צוגאב — מעלדונגען וועגען דעם ענטדעקטע לאבאראטאריום, וואו מען האט פאבריצירט די באמבע: דאס לאבאראטאריום האט זיך געפונען אויף דער פארשטאט פון קראקא, דעמבניקי. אנגעפיהרט דערמיט האט אן אוקראינישער סטודענט, א כעמיקער, א מיטגליד פון דער געהיימער אוקראינישער ארגאניזאציע. אין לאבאראטאריום האט מען געפונען עטליכע קילא דינאמיט. 40 שטאריקע אויפרייס גראנאטען און אויך רעוואלווערן און אנדערע געווער־טייל. באלד נאכ'ן מארד פון מיניסטער פיעראצקי האט מען פעסטגעשטעלט, אז דאס האט א שייכות מיט'ן ענטדעקטען לאבאראטאריום אין קראקא, און באלד זענען אהינגעפלויגען מיט אן אעראפלאן די פארשטעהער פון דער ווארשאווער אויספארשונגס־מאכט וועלכע האבען צוזאמען מיט דער קראקאווער אויספארשונגס־מאכט דורכגעפיהרט די רעוויזיע. ס'איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז עטליכע טעג פאר'ן אנפאל איז געקומען קיין קראקא א פערזאן, וואס האט גענומען די באמבע און אויעקגעפיהרט קיין ווארשע און דארט איבערגעגעבען דעם אנפאלער אויף פיעראצקי'ן. די וויטערדיגע אויספארשונג ווערט געפיהרט.

מ'נעהמט אוועק א דייטשען „הארפען־קאפ" פון דער אינדוסטריע

בערלין, 11. (ספ. טעל.) דערווירטשאפטס־מיניסטער ד"ר שמיט האט אפגעשטעלט אין דינסט דעם בין־אינצייגען אנפיהרער פון דער מלוכה'שער ארגאניזאציע פאר דער דייטשער אינדוסטריע גענעראל־דירעקטאר פיליפ קעסלער.

לאנדאן, 11. (ספ. טעל.) לויט דעם „איווינינג סטאנדארד" איז קעסלער'ס דימיסיע א רעזולטאט פון די רייבונגען צווישען היטלער און די מעכטיגע אינדוסטריע־מאגנאטען, וועלכע האבען בשעתו געהאלפען היטלער'ן קומען צו דער מאכט.

קעסלער פונקט ווי טיססען, קרופ און סימענס זאלען האלטען, אז היטלערס פאליטיק צו איינשרומפען דעם אימפארט פון רויה־שטאפען קיין דייטשלאנד, איז א סכנה פאר דער דייטשער אינדוסטריע.

טובות פאר יודען

זאגט צו היטלערס אמבאסאדאר אין לאנדאן

לאנדאן, 11. (ספ.טעל.) די דייטשע אמבאסאדע אין לאנדאן האט אפגעגעבען אין לאנדאן אין נאמען פון היטלער'ן אן ערקלערונג אז ער האט מיט'ן דורשיסען די שטורעמיסטען־פיהרער פערהיט די דייטשע יודען פון א בלוטיגען פאגראם. ווי מען מעלדעט, וויל היטלער דורך דער פערמיטלונג פון דייטשען אמבאסאדאר אין לאנדאן פאן הערן אנקניפען פערבינדונגען מיט אנגעזעהענע יודישע פינאנסיסטען צו ראטעווען דייטשלאנד, בעזונדערס וויל ער זיך פערבינדען מיט'ן לאנדאנער באנקיהויז ראטשילד. אין די לאנדאנער פינאנציעלע קרייזען האט דאס געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק.

ראבינאוויטש איז גוזר־תענית פאר סטאווסקי'ס בעפרייאונג

מעמאריאלען פון די בריסקער און ווארשאווער קהלות צום הויך־קאמיסאר וואוכאפ

בריסק, 11. (יט"א טעלעפאניש) די בריסקער קהלה־פערוואלטונג טיילט מיט דער יט"א, אז דער סטאווסקי־פערטיידיגונגס־קאמיטעט, האט זיך געווענדעט צום הויך־קאמיסאר וואוקאפ מיט א מעמאריאל אין נאמען פון 3 טויזענד בריסקער יודען, וועלכע ערקלערען, אז סטאווסקי איז א רוהיגער און ארענטליכער מענש, און זענען איבערצייגט, אז סטאווסקי איז אונשולדיג. די קהלה־פערוואלטונג בעט דעם הויך־קאמיסאר אן אביעקטיווע פערהאנדלונג פון דער צווייטער געריכטס־אינסטאנץ.

די בריסקער קהלה־פערוואלטונג ווענדעט זיך גלייכצייטיג צו די קהלות, רבנים, בתי מדרשים און ארגאניזאציעס, צום פוילישען גענעראל־קאנסול, צום פערטיידיגער סעמינאר און צו דזשאבאטינסקין.

* * *

ווארשא, 11. (יט"א טעלעפאניש) דער סטאווסקי־קאמיטעט ביי דער קהלה, האט אפגעהאלטען א זיצונג. ס'איז בעשלאסען געווארען, ארויסצולאזען קול קורא'ס, אז אלע קהלות אין פוילען זאלען ארויסשיקען דעפעשען צום הויך־קאמיסאר וואוקאפ קיין ארץ־ישראל וועגען בעפרייען סטאווסקי'ן.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען, זיך צו ווענדען צום ראבינאוויטש, אז מאנטאג, איב'ם טאג ווען ס'הייבט זיך אן דאס אפעלאציע־געריכט, זאל מען גוזר־תענית זיין.

מיידלעד

אויף דער זומער־קאלאניע ווערען נאך איינגעשריבען אין „נותן לחם" סאלנא 14 פון 1–9 און פון 6–8 אוונט

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער לאנג־יעהריגער סוחר און חבר

נ"ע מאיר ב"ר ישראל ז"ל

גערייכטיגער

די לויה קומט פאר היינט דאנערשטאג, 2 א זייגער נאכמ. פון טרויער־הויז גלובנא 43.

עס ווערען אויפגעפאדערט אלע פעראיינס־מיטגלידער אפצוגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.

דער יודישער פליישער־הורטאווניקעס־פעראיין

פאדזשעטשנא 10.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער לאנג־יעריגער פערוואלטונגס־מיטגליד און חבר פון אונזער שוהל

נ"ע

מאיר געריכטיגער

ב"ר ישראל ז"ל

די לויה קומט פאר היינט דאנערשטאג, 2 א זייגער נאכמ. פון טרויער־הויז גלובנא 43.

עס ווערען אויפגעפאדערט אלע פעראיינס־מיטגלידער, ווי אויך מתפללים פון דער שוהל אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד.

די פערוואלטונג פון ווארשטאו־ און פליישער־צעך, פיעטריק. 24

ווי אויך די גבאים פון דער חברה „אהבת רעים".

שייטלען

מיט פאריזער שריפטן און פארטיגע שייטל־ווערען פרשטקל. און רעיפל אויסגעפיהרט

ביי קערש.

סקווערא 15

אויערן, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

Dr. med.

Haltrecht

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט

זונטאג פון 10—1 בטאג.

צלע ארם אגאליזען.

פאר אומבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

ענטשולדיגונג

דערמיט ענטשולדיג איך זיך פאר ה'

א. מארכעווקא

נאוואמיעסקא 12, פאר די בעליי־דיגענדיגע ווערטער, וואס איך האב ארויס־געזאגט אין אן אויפגערעגטען צושטאנד.

מיט אכטונג

י. לעוואקאוויטש

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס אונזער געעהרטען דירעקטאר י. בידערמאן צוליב'ן טויט פון זיין ליבע

מוטער

זייט געטרייסט!

די יודישע ארבייטער פון דער פירמע גרינשטיין

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטגליד ה' ארבעטמאן שמואל צוליב'ן טויט פון זיין זוהן

נ"ע אברהם וואלף

און דער געזעלשאפטליכער טרויער איז וויל א טרייסט געפינען.

די פערוואלטונג פון דאמען־מאנאזין־שניידער־כאלופניקעס־פעראיין

אין לאדז, פאמארסקא 53.

בערלינער מיליטער דראהט מיט רעוואלוציע

היטלער האט ארויסגערופען געטרייע פאלקען פון בייערען

וויען, 11 (ספ. טעל.)

די האלב-אפיציעלע „עסטרייכישע אווענד-צייטונג" מעלדעט, אז קאנצלער היטלער האט פערלאנגט, אז מען זאל זאפארט שיקען פולקען מיליטער פון בייערן קיין בערלין, ווייל ער האט מורא פאר א רעוואלוציע פון איצטען בערלינער מיליטער-קארפוס. צו דעם ציל איז דער קריגס-מיניסטער, גענ. בלאמבערג, אפגעפאהרען קיין בייערן. אויך דאס „נייע ווינער אווענדבלאט" מעלדעט, אז עס צו ערווארטען דעם שנעלען צוזאמענברוך פון היטלערן.

בערלין, 11 (ס.פ טעל.)

קריגס-מיניסטער בלאמבערג האט ארויסגעגעבען א בעפעהל, אז די גרויסע מאנעווערס פון דער רייכסוועהר זאלען נישט פארקומען.

וויען, 11 (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדנונג וועגען אפרופען די דייטשע ארמעע-מאנעווערס, ווערט דא אנגעגעבען, אז דאס איז צוליב מורא פאר שטארקע מיליטער-רעוואלטען.

ערב דער עפענונג פון דייטשען פארלאמענט

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)

די ענגלישע צייטונגען שרייבען אין צוזאמענהאנג מיט'ן פלוצלינגען צונויפרופען דעם דייטשען פארלאמענט אויף היינטיגען פרייטאג, אז ס'איז צו ערווארטען אין דייטשלאנד וויכטיגע פאליטישע געשעהענישען. היטלערס רעדע אויף דער זיצונג זאל ענטהאלטען עפעס א גאר גרויסע סענסאציאנעלע ערקלערונג. עס זענען פארהאן קלאנגען, אז אין דער דייטשער רעגירונג זאלען אריינטרעטען פארשטעהער פון הוגענבערגס פארטיי דייטש-נאציאנאלע, ווי אויך פון צענטרום.

בערלין, 11 (ספ. טעל.)

דאס צונויפרופען דעם רייכסטאג האט געמאכט א שטארקען רושם אין גאנץ דייטשלאנד. „בערלינער טאגעבלאט" שרייבט וועגען די טיפע סיבות, וואס האבען בעוואויגען די דייטשע רעגירונג אויף א דעציזיע. דער רייכסטאג בעדארף געבען זיין הסכמה פאר דער „גרויסער נקמה מיט די בעגנער", פערשטארקען די יסודות, אויף וועלכע די היטלער-רעגירונג שטיצט זיך. „לאקאל אנצייגער" מעלדעט, אז אין רייכסטאג וועלען פארקומען ענדערונגען פון די דעפוטאטען-מאנדאטען.

בירגערשאפט-רעכט אין עסטרייך ווערט רעווידירט

וויען, 11. (יט"א טעלעגראפיש) אין ראטהויז זאל פארקומען א זיצונג, אויף וועלכער ס'וועט בעטראכט ווערען די פראגע וועגען רעווידירען די בירגער-רעכט פון די ווינער איינוואוינער, בירגערשאפט זאלען בעקומען נאר די, וואס האבען בעקומען בירגער-רעכט פאר דער וועלט-מלחמה.

פוילען — איינער פון די וויכטיגסטע פאקטארען

פון דער נאך-מלחמה'דיגער אייראפא

רוים, 11 (ספ. טעל.)

די טורינער „סטעמפא" רעדט ארום די אויסערן-פאליטיק פון פוילען און שטעלט פעסט, אז פוילען בעזיצט דאס בעוואוסטזיין פון מעהר קראפט, און אז זי איז איינער פון די וויכטיגסטע פאקטארען אין דער נאך-מלחמה'דיגער אייראפא, מיט וועלכען מ'דארף זיך רעכענען, אונאפהענגיג פון פערשידענע פאליטישע קאנצעפציעס.

10 מיליאן פראנק קיין פראנקרייך

א מ'לעבט מיט חשבון, שטארבט מען מיט וידוי...

פאריז, 11 (ספ. טעל.)

אלס צוגאב צו דער ידיעה פון דער פראנצויזישער „ראדיא-אגענץ" אז היטלער האט ארויס-געפיהרט קיין איטאליען א מיליאן דאלאר און אריינגעלעגט אין אנ'איטאליענישער באנק, ווערט אויך געמאלדען, אז היטלער האט דעפאנירט אין א פראנצויזישער באנק 10 מיליאן פראנק. דאס גרייט ער זיך צו אין פאל פון געשעהענישען, ווען ער וועט דארפען פערלאזען דייטשלאנד.

באהן קאטאסטראפע צווישען קראקע און זאקאפאנע

נאדווארנע, 11. (טעלעפאניש) צווישען די סטאציעס סטרישאוו און ניסקאוויצע, אויף דער באהן ליניע קראקע — זאקאפאנע איז 14,40 א זייגער מחמת אומבעוואוסטע סיבות אראפ פון די שינעס א שנעל-צוג.

עס זענען דא טויטע, שווערע און לייכט-פערוואונדעטע.

אויפ'ן ארט איז אנגעקומען א רעטונגס-צוג.

טערקישע רעגירונג צוגעטרעטען צורעכט-צומאכען די עוולה

פיל יודען האבען זיך שוין אויפ'ן חשבון פון דער רעגירונג אומגעקעהרט אין זייערע הייזער

קאנסטאנטינאפאל (יט"א) די טערקישע רעגירונג איז צוגעטרעטען צו דער ענטשעדיגונגס-אקציע לטובת די געליטענע אידישע גרושים פון דארדאנעלען-פאס.

דער אינערן-מיניסטער שוקרי-ביי איז בעזונדער געקומען קיין אדריאנאפאל אויסצופארשען די בעאמטע, וואס זענען פעראנטווארטליך פאר די אנטי-יודישע שריט, וואס האבען רואינירט גאנצע יודישע ישובים. מיניסטער שוקרי-ביי האט חוץ דעם די אויפגאבע צו איבערוואכען דעם אומקעהר פון די ארויסגעטריבענע יודען אין זייערע היימען.

טייל יודען האבען זיך שוין אומגעקעהרט אין זייערע הייזער. די קאסטען פון דער דעפארטאציע זענען געדעקט געווארען דורך דער רעגירונג.

טייל יודען געפינען זיך אבער אין אזא צושטאנד פון פאניק און טרויער, אז זיי האבען מורא אומצוקעהרען זיך אין זייערע היימען.

פראבע-גאז-אטאק אין זשאליבארזש

ווארשא, 11. (ספ. טעל.)

היינט אווענד איז דורכגעפיהרט געווארען אין דער געגענד פון זשאליבארזש און מארימאנט די פראבע פון פערטיידיגונג געגען לופט-גאז-אנגריפען. פון האלב 10 ביז 11 אווענד זענען אלע בעלייכטונגען אין די וואוינונגען אין זשאליבארזש און מארימאנט געווען אויסגעלאשען. פון 10 ביז האלב 11 איז אפגעשטעלט געווארען דער פאהר-פערקעהר אין יענער געגענד, א חוץ טראמוואיען, וועלכע זענען געפאהרען נישט רעגולער.

רעקווירירט דאס הויז

פון געוו. בערלינער פאליציי-פרעזידענט

בערלין, 11. (יט"א טעלעגראפיש) דאס הויז פון געוועזענעם בערלינער פאליציי-פרעזידענט ד"ר ווייס, איז רעקווירירט געוואָרען לטובת דער מלוכה.

גרויסע ביאליק-אקאדעמיע אין לאנדאן

לאנדאן, 11. (יט"א טעלעגראפיש) די צ. בירא פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, האט איינגעארדענט א ביאליק-אקאדעמיע, מיט א גרויסער טרויער-רעדע איז ארויסגעטרעטען פראף. בראדעצקי.

היטלערס בלוטיגער אפטימיזם

ווער עס וועט זיין געגען דער מאכט — וועט פערלירען דעם קאפ

רוים, 11. (ספ. טעל.) די טורינער „גאזעטא דעל פאפאלא" האט פערעפענטליכט אנ'אינטערוויאו מיט'ן קאנצלער היטלער, וועלכער האט דערקלערט, אז די פערשווערונג איז ענדגילטיג דערשטיקט געווארען, און אז קיינער קאן גארנישט חלומען, אז די פערשווערונג וועט זיך איבערחזר'ן. די פאלקס-מאסען האבען מיט דער פערשווערונג קיין שום שייכות נישט געהאט.

ווייטער האט היטלער דערקלערט, אז ער האט פיל מאל געפרובט רופען צו אָרדנונג די מענשען, וועלכע האבען ביי זייט געקעמפט 12 יאהר באנאנד, אבער עס האט נישט געהאלפען.

איינשטילענדיג דעם אויפשטאנד, האט ער געהאנדעלט לשם הומאניטאריזם און אין שוץ פון אלע דייטשע משפחות... ווייל ווען דער רעוואלט איז וויזעט וואלט דערגרייכט זיינע צילען, וואלטען היינט אין דייטשלאנד געווײנט נישט 10 אדער 12 פרויען (מעהר ווייזט אויס קאן דער מאליאזש נישט צייהלען...) נאר צעהנדליגער טויזענדער.

איצט — האט ער איבער'געחזר'ט דעם אלטען קרעטינישען פזמון — איצט ווייסט שוין איטליכער, וועלכער זינדיגט געגען דער מלוכה, וואס עס דערווארט איהם, און פאר יעדער פרוב פון מרידה וועט מען בעקומען אנ'אגעהאקטען קאפ. אזא גורל וועט טרעפען איטליכען, נישט געקוקט אויף דעם, ווי ווייט יענער איז אוועק, און ווי גרויס עס איז זיין מאכט, וואס ער האט פון מיר בעקומען!

משמעות ער האלט שוין אליין ביים פערלירען דעם קאפ...

די ארבייטער-אונרוהען אין האלאנד

אמסטערדאם, 11 (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע געשעהענישען אין ראטערדאם האט דאס מיליטער בעזעצט דעם ארבייטער קווארטאל גראסוויק. עס זענען געמאכט געווארען פיל רעוויזיעס און ארעסטען.

פער'סמ'טע פיש אין דער סענע

פאריז, 11 (ספ. טעל.)

מחמת די גרויסע היצען האט דאס וואסער אין דער סענע דערגרייכט א טעמפעראטור פון 24 גראד. גלייכצייטיג האט מען אבסערווירט א מאסען פערגיפטונג פון פיש אין דער סענע. פאליציי האט פערבאטען צו כאפען די פיש אין דער סענע און פעראָרדנעט די פאריזער לאבאראטאריומס צו אנאליזירען דאס וואסער און די פערגיפטעטע פיש.

נאך מיניסטער בארטו'ס וויזיט אין לאנדאן

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.)

סער דזשאן סיימאן האט, ענטפערענדיג אין פארלאמענט, דערקלערט, אז א בעריכט וועגען די פראנצויזיש-דייטשע אונטערהאנדלונגען וועט ער אפגעבען פרייטאג ביי דער דיסקוסיע וועגען קרעדיטען פארן אויסערן-מיניסטעריום.

וויען, 11 (ספ. טעל.)

„נויעס ווינער אבענדבלאט" גיט אן פון פא ריז, אז דער רעזולטאט פון מיניסטער בארטוס וויזיט אין לאנדאן איז פאר פראנקרייך א פאזיטיווער, און אז בקרוב קאן מען דערווארטען דיפלאמאטישע שריט פון ענגלאנד אין בערלין און רוים.

כעמיע — און משיח'ס צייטען...

רוים, 11 (ספ. טעל.)

נעכטען איז אנגעקומען קיין רוים א מיסיע פון סאוויעטישע מיליטערישע כעמיקער בראש מיטן גענעראל פישמאן.

אויפן וואגזאל האבען זיי מקבל פנים געווען פארשטייער פון דעם איטאליענישען קריגס-כעמיע-דינסט און פראפעסארען-כעמיקער.

די סאוויעטישע געסט זענען אויפגענומען געווארען דורכן וויצע-קריגס-מיניסטער בייסטראטשי. זיי זאלען אויך אויפגענומען ווערען דורך מוסאָליניין.

הוראגאן אין אמעריקא

ניו-יארק, 11 (ספ. טעל.)

אין דזשעקסאנוויל, שטאט איליגאָס האט א הוראגאן אנגעמאכט היזקות אויף איבער א מיליאן דאלאר. טעלעגראף און טעלעפאן-סלופעס, בוימער זענען אויסגעריסען געווארען פון דער ערד.

20 פערזאן זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

דער הוראגאן האט חרוב געמאכט דעם צירק פונ'ם בעקאנטען פילם-אקטיאר טאם מיקס.

די דייטשע קברים-שאנדער ביי דער נארמאלער ארבייט

בערלין, 11. (ספ. טעל.) אויף דעם יודישען בית עולם אין פאדערבארן (אין וועסטפאליען) האבען אומבעקאנטע פערברעכער איינגעווארפען אין משך פון דער נאכט 54 מצבות

די פאליציי-מאכט האט אויפגעפאדערט די אר-טיגע בעפעלקערונג צו העלפען אויפקלערען דעם ענין

עריק מיהזאם האט „זיך אויפגעהאנגען"

בערלין, 11 (ספ. טעל.)

דער בעריהמטער דייטשער דיכטער עריק מיהזאם, וועלכער איז זינט היטלערס קומען צו דער מאכט ביז איצט געזעסען אין א קאנצענטראציע-לאגער — איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אויפהענגען זיך...

מיהזאם האט געהערט צו אנ'ענגער גרופע רעוואלוציאנערען מיט קורט אייזנער און גוסטאוו לאנדויער בראש, וועלכע האבען אין יאהר 1918 געגעבען דעם לאזונג פון דער ערשטער קאמוניסטישע רעוואלוציע אין דייטשלאנד.

אין די לעצטע יאהרען פאר דער היטלער-מגפה האט מיהזאם ארויסגעגעבען אין בערלין א חודש-זשורנאל א. נ. „פאנאל".

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
אלזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראָז-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 9—8 אוו.

שוין
דעם פרייטאג אווענד וועט דער גאנצער לאדזער טעאטער-עולם קומען בעגריסען דעם חשוב'ן גאסט, דער שטאלץ פון דער יודישער אפערעטע,
דער ראמאנטישער ליבהאבער און זינגער
מיכאל מיכאלעסקא
וועלכער וועט זיך פרעזענטירען אין דעם גרעסטען אמעריקאנער שלאגער
אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
דעם
טאטענ'ס ניגון
שעהנע שפילען, פרעכטיגע זינגען, גלענצענדע טאנצען, דאס וועט איהר זעהען און הערען דעם פרעמאג אווענט פון מיכאל מיכאלעסקא אין דער אפערעטע דעם טאטענ'ס ניגון
נעלעכטער ביז טרערען, אונפערגעסליכע שפאנונג וואונדערבארע לידער און קופלעטען, דראמאטישע מאמענטען און קאמישע סצענעס דאס העט אייך געבען מיכאל מיכאלעסקא אין דער אפערעטע דעם טאטענ'ס ניגון

שלייכער האט געוואלט א סאציאליסט. מלוכה

סענסאציאנעלע רעוועלאציעס פון א ענגלישען זשורנאליסט

אין דעם ענגלישען וואכענבלאט „דהע ניו-סטעטסמען ענד ניישען" איז פארעפענטליכט געווארען א סענסאציאנעלער ארטיקעל וועגען דעם ערמארדעטען גענעראל שלייכער.

דער אויטאר דערצעהלט, אז שלייכער האט זיך מיט א קורצער צייט צוריק פאר איהם פערטרויט און איבערגעבען וועגען די געשעהענישען, וואס האבען זיך אפגעשפילט אין די יאהרען 1932 און 1933.

שלייכער האט פערזיכערט, אז ווען הינדענבורג האט איהם אין יאהר 1932 איבערגעגעבען דער אמט פון קאנצלער, האט ער געהאט בעשלאסען אראפצושטופען היטלער'ן צוריק אין דער נישטיגקייט וואו עס איז געווען זיין פלאץ און פונוואנען ער האט זיך שטופענווייז א דאנק דער שלימזלדיגקייט און פתדנותדיגקייט פון די רעפובליקאנישע פיהרער אויפגעהויבען.

שלייכער האט אויך ערקלערט, אז הגם ער איז נישט געווען קיין געגנער פון דער קאפיטאליסטישער ארדנונג, האט ער דאך געגלויבט אין דער צוקונפט פון סאציאליזם, און האט געוואלט, אז דער דאזיגער סאציאליזם זאל קומען אין דער מילדסטער פארם.

„מיין שטרעבען איז געווען — האט שלייכער ערקלערט — צו בעגרינדען א סאציאלע מלוכה וואס זאל זיך שטיצען אויף די מאסען און זאל ווירקען לטובת די מאסען. אזא רעגירונג מוז זיין שטארק און ערליך און שטארק קען זי נאר זיין אין דער מאס, אין וועלכער זי איז ערליך.

איצט האבען מיר א גרויסען סקאנדאל אין דייטשלאנד, דאס איז די פראגע פון דער אזוי גערופענע „אסט-הילפע". עס זענען בעשטימט געווארען מיליאנען פאר דער רואינירטער דארפישער בעפעלקערונג פון אונזערע מזרח'דיגע פראווינצען. די דאזיגע מיליאנען זענען אבער אריינגעפאלען אין די קעשענעס פון די גרויסע גוטס-בעזיצער, וועלכע האבען זיי בענוצט אויף צו קויפען נייע גיטער. די דארפישע בעפעלקערונג האט דערפון גארנישט בעקומען. די הויפט זאך איז געווען: פערענדיגען מיטן דאזיגען סקאנדאל, בעשטראפען די באנדיטען און געבען די מאסען דעם בעווייז פון קראפט און ערליכקייט פון דער רעגירונג. איך האב עפענטליך געמאכט פארוואורפען אין דער „אסט-הילפע" פראגע. די ריכטיגקייט פון די דאזיגע פארוואורפען איז געווען א דערדריקענדע. איך האב גערעכענט, אז דאס וועט ארויסרופען א עפעקט ביי די וואהלען, פאר היטלערן האב איך נישט געהאט קיין מורא, ביי די וואהלען אין נאוועמבער האט ער פערלוירען צוויי מיליאן שטימען: ערליכע וואהלען, וואס איך וואלט אדורכגעפיהרט אין מערץ וואלטען איהם צוגענומען נאך ווייטערדיגע דריי מיליאן שטימען. היטלערס שפיל איז געווען א בלאף און אין מיין איבערצייגונג האט היטלער געהאט פערשפילט, דאן איז געקומען פאן פאפען, איינער פון מיינע עלטסטע פריינד. הגם מען האט מיך געווארענט פאר איהם, האב איך דאך געמיינט, אז לגבי מיר פערזענליך, וועט ער זיין לאיאל. פאפען האט אבער בעוויזען צו זיין א פעררעטער, אין פערגלייך צו וועלכען יהודה איש-קריות איז א הייליגער.

מיינע מיטארבייטער, וועלכע האבען פאפען נישט געטרויט, האבען איהם שפיאנירט און אזוי ארום האב איך זיך דערוואוסט, וועגען זיין געהיימען טרעפען זיך אין יאנואר מיט היטלער'ן אין דער ווילע ביי שרעדערן. איך האב איהם תיכף גערופען צו זיך און האב איהם געזאגט: אין נאמען פון אונזער אלטער פריינדשאפט בעשווער איך דיך, זיי מיט מיר אויפריכטיג, זאג מיר, וואס בעדייט דיין צוזאמענקונפט מיט היטלערן, וואס פאר אן'אינטריגע איז דערין פערשטעקט?

פאפען האט מיר געדריקט די האנד און קוקענדיג גלייך אין פנים אריין געזאגט: אין נאמען פון אונזער אלטער פריינדשאפט שווער איך דיר, אז איך וועל קיינמאל גארנישט אונטערנעהמען געגען דיר, איך וועל נישט אנערקענען קיין שום אקציע געגען דיר אדער געגען דיין רעגירונג.

איך בין געווען גענוג נאריש — האט שלייכער ווייטער ערקלערט — און האב איהם געגלויבט. איך האב געמאכט פארבערייטונגען צום נאהנטען קאמף. איך האב איינגעשטעלט גוטע בעציהונגען מיט די איינפלוסרייכסטע פיהרער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען, מיט דעם קריסטליכען פארבאנד, מיט געארג שטראסער און מיט דעם ארבייטער-פליגעל פון די נאציאנאל-סאציאליסטען, מיט לייפארטען און אנדערע פיהרער פון די סאציאל-דעמאקראטישע פערבאנדען. ווען אלץ איז שוין געווען גרייט בין איך אוועק צו הינדענבורג'ן איהם פארגעלעגט פונאנדערצולאזען דעם רייכסטאג, פערזיכערענדיג איהם, אז איך נעהם אויף מיר די גאנצע פעראנטווארטליכקייט פאר דעם דאזיגען טאט. צו מיין גרעסטער פערוואונדערונג, האט דער אלטער פרעזידענט מיר געענטפערט, אז דעם רייכסטאג וועט ער נישט פונאנדערלאזען, דאגעגען וועט ער אננעהמען מיין דימיסיע, וועלכע איך האב גארנישט געהאט פארגעלעגט און האב אויך נישט געהאט בדעה פארצולעגען. איך האב איהם געווארענט. הינדענבורג האט מיר געענטפערט — וואס איך האב דאן נישט פערשטאנען — אז איך האב דעזארגאניזירט די רייכסווער — דערנאך האט ער זיך אויסגעדרעהט צו מיר מיט די פלייצעס.

די יונקערס האבען אויפגעהויבען א טומעל צוליב מיין בעשלוס צו פערעפענטליכען דעם סקאנדאל מיט דער „אסט-הילפע". פאפען, וועלכער האט זיך פערקויפט היטלער'ן, האט איבערצייגט די יונקערס, אז דער איינציגער וועג צו פערטושען דעם גאנצען סקאנדאל מיט דער „אסט-הילפע" איז — צו בעשטימען היטלער'ן פאר קאנצלער. די יונקערס ווידער צוזאמען מיט פאפענען האבען איבערצייגט דעם אלטען הינדענבורג'ן. בכדי ארויסצוקריגען זיין הסכמה, האבען זיי איהם דערצעהלט א געמיינע ליגענד, אז איך האב געפלאנט א מלוכה-איבערקעהרעניש מיט דער הילף פון דער רייכסוועהר.

איך האב מיך געפינען אין דער לאגע פון א ארמעע-פיהרער, וועלכער האט אויסגעארבייט א גענויען פלאן פון דער אפענסיווע, בעשטימענדיג די שעה, ווען זי דארף זיך אנהויבען און אין דער לעצטער מינוט נעהמט מען איהם אוועק זיינע ביקסען און אמוניציע.

עס איז מיר געבליבען נאר אוועקצוגעהן. איצט קען איך נאר ווארטען. דאס דייטשע פאלק איז צו גרויס, אז עס זאל זיך לאזען פולשטענדיג רואינירען דורך דעם בארבארישען היסטעריקער. איך גלויב אין דייטשען פאלק".

דעם דאזיגען אינטערעסאנטען ארטיקעל פערענדיגט דער ענגלישער זשורנאליסט מיט פאלגענדע ווערטער:

איך בין נישט קיין דייטש, און בין אפילו נישט מסכים מיט שלייכער'ס פאליטישע אנשויאונגען, אבער איך בויג דעם קאפ פאר א קולטורעלען מענש, וועלכער איז געפאלען א קרבן אין דעם פרוב צו ראטעווען דעם שלום אין איראפא.

ווי בעוואוסט האט שלייכערס אויסלענדישע פאליטיק געזאלט זיין א פאליטיק פון שלום. ער האט געוואלט, אז דייטשלאנד זאל צוריק אריינטרעטען אין דער פעלקער-ליגע, מסכים זיין אויף די איצטיגע גרעניצען פון דייטשלאנד און א ענגע צוזאמענארבייט מיט פראנקרייך, ענגלאנד און רוסלאנד.

דער אינטערוויאו מיט מיניסטער מיכאלאווסקי

און די אויפלעזונג פון דער נארא

דורך דעם אינטערוויאו מיט דעם יוסטיץ-מיניסטער מיכאלאווסקי, וואס איז פערעפענטליכט געווארען אין דער „גאזעטא פאלסקא" ווערט אפיציעל פעסטגעשטעלט, אז דעם אטענטאט אויפ'ן אינערן מיניסטער פיעראצקי האט אויסגעפיהרט אן'אוקראינישע טעראריסטישע ארגאניזאציע. די נעכטיגע „גאז. ווארשאווסקא" האט אין שייכות מיטן דאזיגען אינטערוויאו פערעפענטליכט א לייט-ארטיקעל, וועלכעס איז אבער צום טייל קאנפיסקירט געווארען. אין דעם נישט קאנפיסקירטען טייל מאכט די צייטונג פאלגענדען אויסטיהר:

„באלד נאכן אטענטאט האט די זיכערהייטס מאכט אדורכגעפיהרט א רייהע ארעסטען צווישען די נאציאנאלע טוער. א הויך דעם האט דער מיניסטערען-ראט ארויסגעגעבען א דעקרעט וועגען די איזאלאציע-לאגערען, אויפ'ן יסוד פון וועלכען אין בערעזא-קארטוז האבען זיך געפינען א היפשע צאהל נאראדאוועס, פערדעכטיגט, אז „זייער טעטיגקייט בעדראהט די עפענטליכע זיכערקייט".

וועגען די איזאלאציע-לאגערען האבען מיר ארויסגעזאגט אונזער מיינונג, וועלכע איז אבער — צום בעדויערען געווארען קאנפיסקירט.

דעריבער וועלען מיר זיך נאר בעגרעניצען אויסשליסליך מיט דער פראגע וועגען ארויסשיקען אין די לאגערען די נאראדאווע טוער. איצט ווען די ארגאניזאציע פון אטענטאט איז ענטדעקט געווארען און ווען עס איז אויפגעקלערט געווארען, ווער עס האט איהם אויסגעפיהרט, נעהמט אן דאס ארויסשיקען אין די איזאלאציע-לאגער די נאראדאווע-טוער א ספעציפישע בעדייטונג.

עס ווערט זיי נישט געמאכט קיין געריכטליכע פראצעסען, פאר וועלכען עס איז פערברעכען, נאר זיי ווערען געשיקט אין די לאגערן אויפ'ן יסוד פון דער ארטיגער „אדמיניסטראטיווע מאכט". די ענדעקישע צייטונג האלט, זעהט אויס, אז די איזאלאציע-לאגערן זענען בעשטימט, נאר פאר א געוויסע קאטעגאריע פערברעכענס און דארפען נישט חל זיין אויף די שענדליכע מעשים פון די ענדעקעס. די צייטונג מאכט זיך גארנישט וויסען וועגען די מאטיווען פון דער אויפלעזונג פון דער „נארא" ארגאניזאציע. זי ברענגט נאר דעם בעשלוס פון דער סטאראסטא וועגען די אויפלעזונג פון דער דאזיגער ארגאניזאציע, דערמאהנט אבער נישט מיט קיין איין ווארט, אז דאס איז געשעהען צוליב „דער טעטיגקייט, וואס קאלידירט מיט'ן שטראף קאדעקס", „פאר די כסדר'דיגע אינספירירען צו עקסצעסען און אונרוהען". „פאר העצען צו פארטיי און ראסען-שנאה" א. אז. וו.

וועגען דער ליקווידאציע פון דער „נארא" שרייבט דער נעכטיגער „ק. פ.": די דאזיגע פארמעלע ליקווידירונג שפעט נאך נישט אויס די גאנצע פראגע. עס בלייבט נאך די אידעאלאגיע פון דער א. נ. ר. א אידעאלאגיע, וואס שטיצט זיך אויף פאשיסטישע מוסטערן אין זייער ערגסטער אויסגאבע „פערמישט מיט דעם היטלערישען נאציאנאליזם".

„דער צווייטער פראנט פון פאשיזם — דער קאמף מיט די ארבייטענדיגע — א רעאקציאנערע בעוועגונג, וואס בעמיהט זיך די ארבייטענדיגע מאסען איינצושפאנען אין דינסט פון דער רעאקציע נישט נאר ווירטשאפטליכע, קאפיטאליסטישע נאר אויך גייסטיגע, דורכ'ן רעאקטיוויזירען דעם קלעריקאליזם אין זיין ערגסטע פארם און עטישען אבסקוראנטיזם — דער דאזיגער צווייטער פראנט, איז דאס צווייטע פנים פון דער „נארא", וואס איז געקומען צום אויסדרוק אין בונד מיט אלע רעאקציאנערע עלעמענטען און פינסטערקייט — דאס דאזיגע פנים איז אין דער העכסטער שטופע שעדליך, דעסטרוקטיוו און אין בעציהונג צום געזעלשאפטליכען ארגאניזם דעמאראליזירענד.

די ליקווידאציע פון די דאזיגע שטרעמונגען, וואס ווערט אדורכגעפיהרט אין נאמען פון אפהיטען דאס געזעלשאפטליכע לעבען פון א קראנקהייט, וואס דראהט מיט אויסראטונג און דעפארמאציע פון דער מאסען-פסיכיק, ווי אויך אין נאמען פון די בעדראהטע אינטערעסען פון די ארבייטענדיגע מאסען — איז דער עלעמענטארער חוב פון דער רעגירונג.

א ווייטערדיג טאלערירען די עקזיסטענץ פון דער „נארא" וואלט געקענט שטערען די נארמאלע ענטוויקלונג, וואלט געקענט דערפיהרען צו דראהענדע פערוויסטונגען אין דער מאסען-פסיכיק פון דער געזעלשאפט, צו אנ'ערשיטערונג פון די יסודות פון דער מאסען-עטיק — וואלט בעדראהט נישט נאר דער מלוכה אלס אנ'ארגאניזאציע-פארם פון מאסען-לעבען, נאר אויך דעם לעבען אליין".

8. יולי איז אין פראנקרייך אדורך רוהיג

פאר דעם 8 יולי האט מען אין פראנקרייך שטארק מורא געהאט. מיט וואכען צוריק, איז די פראנצויזישע פרעסע געווען פול מיט פעסימיסטישע פאראויסזעהונגען פון די געשעהענישען.

אין דאזיגען טאג האבען, לויט א פאראויס בעשטימטען פלאן, די קאמבאטאנטען, וואס גרופירען זיך אין דער פאשיסטישער ארגאניזאציע דער „פייער-קרייץ" געזאלט אנצינדען אויפן קבר פון אונבעקאנטען זעלנער א פייער. די דאזיגע ארגאניזאציע איז זיך לעצטענס שטארק צוואקסען און זיי האבען אנגעהויבען וואס אמאל, אלס מעהר צו פראאינטערעסירען די עפענטליכע מיינונג.

די שוועריגקייטען, וועלכע דומערגס רעגירונג האט די ערשטע צייט געהאט זענען געווען א רעזולטאט פון דער נישט קלארער לאגע און ערשט נאך דער דעקלאראציע פון 12 אפריל, אין וועלכער די קאמבאטאנטען האבען צוגעזאגט, אונטער געוויסע בעדינגונגען, זייער אונטערשטיצונג, האט איהם מעגליך געמאכט צו דערפיהרען צום שלוס פון דער פארלאמענטס-סעסיע ביי א נארמאלער ארבייט און מיט א בעדייטענדען ערפאלג פון דער רעגירונג. אבער די בעדינגונגען, וואס די קאמבאטאנטען האבען געשטעלט האבען נאך ווייטער עקזיסטירט און דער 8 יולי האט דאס געזאלט זיין דער טערמין אין וועלכען די קאמבאטאנטען וועלען זיך ארויסזאגען, צי זיי אונטערשטיצען ווייטער דומערגס רעגירונג אדער נישט.

די אונרוהיגקייט פון דער בעפעלקערונג איז אבער ארויסגערופען געווארען נישט בלויז מיט דעם געפלאנטען מארש פון די קאמבאטאנטען צום קבר פון אונבעקאנטען זעלנער, נאר צוליב דעם, וואס די קאמוניסטען און סאציאליסטען, וועלכע האבען אין פראנקרייך געשלאסען אנ'איינהייטליכען פראנט, האבען אנגעקינדיגט א געגען-מאניפעסטאציע. עס האט דעריבער געהערשט א מורא, אז עס קען קומען צו בלוטיגע גאסען-קאמפען צווישען ביידע צדדים.

דערווייל איז אבער געשעהען א פאקט, וואס האט שטארק אפגעשוואכט די שארפקייט פון דער לאגע. אויף איינע פון די לעצטע זיצונגען פון פארלאמענט איז אנגענומען געווארען א בעשלוס וועגען גרויסע עפענטליכע ארבייטען, וואס וועלען געבען בעשעפטיגונג צעהנדליגער טויזענטער ארבייטסלאזע. דער קאנגרעס פון די קאמבאטאנטען האט דעריבער בעשלאסען ווייטער אונטערצושטיצען דומערג'ס קאבינעט און צו פערלענגערן דעם אולטימאטום, ביז ווען עס דארפען ערפילט ווערען זייערע פאדערונגען, ביז צום 20. יולי, א דאנק דעם איז דער טאג, פאר וועלכען מען האט זיך אזוי געשראקען אדורך רוהיג. די אנגעקינדיגטע דעמאנסטראציעס סיי פון קאמבאטאנטען, ווי אויך פון דעם פעראייניגטען פראנט, זענען אפילו פארגעקומען אבער צו קיין ערנסטע צוזאמענשטויסען איז נישט געקומען.

אויך די לינקע ארגאניזאציעס פון די קאמבאטאנטען-פאציפיסטען האבען אין דעם טאג איינגעארדנעט א דעמאנסטראציע, נאך איידער די קאמבאטאנטען פון „פייער-קרייץ" זענען צוגעקומען צום קבר פון אונבעקאנטען זעלנער, האט א דעלעגאציע פון די לינקע קאמבאטאנטען-ארגאניזאציעס פון 300 מאן, שטילשווייגענד דעפילירט פאר'ן קבר און אוועקגעלעגט א קראנץ מיט א רויטען באנד מיט פאלגענדען אויפשריפט: „די ביזט געשטארבען נישט אין נאמען פון נצחון פון פאשיזם".

אין דער דעמאנסטראציע פון פעראייניגטען פראנט (סאציאליסטען און קאמוניסטען) האבען זיך, לויט אפיציעלע קוועלען, בעטייליגט 15,000 מאן. צווישען די לאזונגען איז אויך געווען די פאדערונג צו בעפרייען טהעלמאנען.

אין אווענד איז פארגעקומען דער פאראד פון דעם „פייער-קרייץ". זיי האבען מאביליזירט אלע זייערע פאריזער סעקציעס. אבער אנשטאט די 15—20 טויזענט מאן, אויף וועלכע זיי האבען גערעכענט, זענען געווען סך-הכל א 7000 מאן.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערערווארטע-זאל

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 12 כט תמוז תרצ"ד

יולי

זון-אויפגאנג 3.25
זון-אונטערגאנג 7.57

מארגען וועט דעצידירט ווערען דער גורל
פון שטרייק פון די סעזאן-ארבייטער

(2) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט נאך די קאנפערענץ פון די סעזאן-ארבייטער ביים וואָיעוואדע, דער קלאסען-פעראיין פון די סעזאן-ארבייטער בעשלאסען צו רופען אן אלגעמיינע פערזאמלונג וועגען אננעהמען א בעשלוס מכוח דעם ווייטערדיגען פיהרען דעם שטרייק.

דער קלאסען-פעראיין האט בעקומען אן ערלויבניש אפצוהאלטען די אלגעמיינע פערזאמלונג מארגען, פרייטאג 9 א זייגער אינדערפריה.

די „פראצא" ז.ז.ז. און כ.ד. האבען בעשלאסען אפצושטעלען דעם שטרייק און שוין נעכטען זענען א טייל ארבייטער צוריקגעגאנגען צו דער ארבייט. באלמיטאג האבען די ארבייטער ווידער אנגעהויבען צו ווארפען די ארבייט, דער ענטגילטיגער בעשלוס וועגען דעם ווייטערדיגען גורל פון שטרייק וועט אנגענומען ווערען אויפן מארגענדיגען מיטינג פון אלע סעזאן-ארבייטער.

אויך אין פאביאניץ שטרייקען די סעזאן-ארבייטער

(א) אין פאביאניץ איז אויך אויסגעבראכען א שטרייק פון די סעזאן-ארבייטער, עס שטרייקען 450 ארבייטער, א דעלעגאציע פון די שטרייקענדע האבען זיך געווענדעט צום ארבייטס-אינספעקטאר מיט א ביטע צו אינטערווענירען וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

שטרייק אין דער וועבעריי פון שייבלער און גראהמאן

(א) אין דער וועבעריי-אפטיילונג פון שייבלער און גראהמאן איז אויסגעבראכען א שטרייק, פון 2500 ארבייטער.

די סיבה פון קאנפליקט איז דער ענין פון שטראפען, וועלכע מ'האט איינגעפיהרט פאר די ארבייטער אין צוזאמענהאנג מיט דער פראדוקציע פון ליבען אויסארבייטונג.

די שטרייקענדע האבען זיך דורך דער פערמיטלונג פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען געווענדעט צום ארבייטס-אינספעקטאר וועגען אן אינטערווענץ צו ליקווידירען דעם שטרייק.

ביי די פריוואטע קאנאליזאציע-ארבייטער שטרייקט מען ווייטער

(א) גלייכצייטיג מיטן שטרייק פון די שטאטישע ארבייטער, האבען אויך אנגעהויבען צו שטרייקען די קאנאליזאציע-ארבייטער, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין פריוואטע אונטערנעהמונגען וואו די לוינען זענען געווען קלענער ווי אויף די שטאטישע ארבייטען.

נעכטען איז ביים ארבייטס-אינספעקטאר חיידזשיקאווסקי פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון די שטרייקענדע און די פארשטעהער פון 29 פריוואטע קאנאליזאציע-אונטערנעהמונגען.

צוליב דעם וואס ס'איז בעשלאסען געווארען אז אלע פריוואטע קאנאליזאציע-אונטערנעהמונגען זאלען אונטערשרייבען דעם נייעם לוין-הסכם איז די קאנפערענץ אפגעלעגט געווארען.

2 ארבייטער זיך פערסמ'ט אויף טויט
ביים גראבען א ברונעם

(2) אין דארף סטאניסלאוואוו, גמינע סקאמניק איז נעכטען פארגעקומען א שרעקליכער פאל. 2 ארבייטער סטאניסלאוו ראשאק און מאריאן קאוואלסקי האבען זיך פערסמ'ט מיט ערד-גאז, ביידע ארבייטער האט מען פון דער טיפקייט שוין ארויסגענומען טויטע.

אינטערעסאנטער פראצעס אין ארביטראזש-געריכט
פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער
60 טויזענד זלאטעס פראוויזיע פאר ארורכפיהרען א געשעפט

(אג) פאר דעם ארביטראזש געריכט אין דער האנדעלס-קאמער איז נעכטען פארגעקומען א אינטערעסאנטער פראצעס וועגען פראוויזיע פאר פערמיטלען ביים גרינדען די ערשטע פוילישע זיידען אפרעטור אין רודא פאביאניץ, צווישען דעם איינגענטימער פון דעם פאבריקס אביעקט וואו עס געפינט זיך איצט די אפרעטור ארטור מייסטער און דעם שווייצארישען קאפיטאליסט פון ציריך שלירען האט פערמיטעלט דער לאדזער בירגער ביסבערג. ביסבערג האט א שריפטליכען אפמאך, לויט וועלכען ער דארף בעקומען אלס פראוויזיע 4 פראצענט פון ביידע צדדים פון דעם אינוועסטירטען קאפיטאל, אויפן יסוד פון דאזיגען אפמאך האט ביסבערג אנגעקלאגט די זיידען אפרעטור פאר דעם ארביטראזש געריכט פון דער האנדעלס קאמער, פאדערענדיג 120 טויזענד זל. וואס מאכט אויס 4 פראצענט פון דעם גרונד קאפיטאל פון 3 מיליאן זל. דער ענין ציהט זיך שוין איינינע חדשים. עס זענען אויך אויסגעהערט געווארען דורך א רעקוויזיציע עדות אין ציריך. ארטור מייסטער האט אנגעגעבען א געגען אנקלאגע אויף 10 טויזענט זלאטעס, אנווייזענדיג, אז ביסבערג האט נישט פערמיטעלט, ער האט נישט צוגעהאלפען, אז עס זאל ווערען פון געשעפט, נאר להיפוך, ער האט געהאנדעלט געגען זיינע אינטערעסען, שרייבענדיג צו דער פירמע שלירען אין ציריך, דאס זי זאל די טראנזאקציע נישט מאכען און וועגען איהם פערזענליך האט ער זיך אויסגעדריקט בעגאטיוו אלס האנדעלס קאנטראהענט.

דאס געריכט איז בעשטאנען פון די הערען לעאן הירשבערג, דירעקטאר טעמפעלהאף און דירעקטאר זייפעלט. מצד ביסבערגען איז ארויסגעטרעטען אדוו. צימערמאן און מצד מייסטערען — אדוו. סט. היימאן.

אויף דער נעכטיגער לעצטער זיצונג האט דאס געריכט צוגעשפראכען ביסבערגען 60 טויזענט זל. גלייכצייטיג איז ארטור מייסטערן צוגעשפראכען געווארען 1000 זל. אלס ענטשעדיגונג פאר די מאראלישע היזקות.

דער פסק-דין פון ארביטראזש - געריכט איז טערליגט נישט קיין אפעלאציע ער קען פון געריכט סקאטירט ווערען צוליב איבערשרייטונגען פון פארמעלען כאראקטער.

שווערע אומגליקס-פאלען

(2) אויף לימאנאווסקיעגא 34 איז נעכטען געשעהען א שרעקליכער פאל. דער מאלער זיגמונט בערטאלד האט געמאלען א סופיט אין א וואוינונג פלוצלונג האט ער פערלוירען דאס גלייכגעוויכט און אראפגעפאלען פון א הויכע לייטער אזוי אומגליקליך אז ער האט זיך צובראכען דעם שארבען.

א ... א שטערבליכען צושטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

* * *

אויף וויעזשבאווא 52 אין דער דירעקציע פון דער קאנאליזאציע איז צוגעקוועטשט געווארען מיט א שווערען רויר דער ארבייטער אנדזשעי יאסטזשעמבסקי (וויסאקא 11) ביים אומגליקליכען ארבייטער זענען צובראכען געווארען 4 ריפען, אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל פון דער קראנקען-קאסע.

* * *

אויף קאשטשושקי 9 האט בעקומען מיט א פערציג-יעהריגע סטאניסלאווא סקאלקא. די פאגאטאווע האט זי אפגעפיהרט אין דער שטאטישער זביארניע.

* * *

אויף קאשטשושקי 9 האט בעקומען מיט א ציגעל אין קאפ א געוויסער משה פרידמאן פון דאלנא 32.

פאגאטאווע האט איהם ערטיילט הילף.

פער'סמ'ט זיך אויף טויט
מיט ברען-שפריט

(2) אויף קוויעטשיסטא 1 האט מען געפינען אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד א מאנספערשוין, וועלכען די פאגאטאווע האט אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דאס איז א געוויסער קאזשימיעזש יאניק, א שכור וועלכער האט נישט געהאט אויף קיין בראנפען, האט ער געטרונקען ברען-שפריט. אין שפיטאל איז יאניק געשטארבען.

גנבה אין מיטען שטאט

אויף זאוואדזקא 12 האט מען נעכטען אויסגעפיהרט א דרייסטע גנבה אין דער וואוינונג פון רחל שאלאדציעווסקא.

די גנבים האבען זיך איינגעפאקט עטליכע זעק מיט מלבושים און וועש פאר 2000 זל. און זענען אונבעמערקט ענטלאפען. די פאליציי זוכט די גנבים.

דער עולם פאהרט אויף זומער-וואוינונג און היט נישט די וואוינונגען.

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27.

היינט דאנערשטאג, ד. 12 יולי, 9[30] אווענד
דוד צעלמייסטער רעפרעזענטירט
— א —
גרויסען גאלא=יום=טוב
לכבוד דאס דרײַסיגסטע „לעקסיקאן פון יודישען טעאטער"
דעם צווייטען באנד
און זיין רעדאקטאר, אונזער בן-עיר זלמן זילבערצווייג

מאביליזאציע פון אלע סטארס נאר פאר דעם יום=טוב!
בעוואונדערט דאס מערקווירדיג=רייכע פראגראם (לויט א"ב)

אלעקסאנדער גראנאך
אלס פערקערפערער פון „שיילאק"
(אין דייטשער שפראך, אין פראק)
דעקלאמאציעס פון הצלפערן, נאמבערג
און א מאנאלאג פון שלום=עליכם.

בן=ציון וויטלער
אין זיין פראגראם, צוו. אנד. „דאס יודישע ליד"

דוד זיילדערמאן
ספעצ. צום יום-טוב מיט אינטערעסאנטע לידער

יוכבד זילבערג
אין ראמאנסען און טאנגאס

לאלא יאקובאוויטש
אין א הומאריסטישען סקעטש

גרשון לעמבערגער
אין הומאריסטישע דעקלאמאציעס

ערשטער אויפטריט פון ליבלינג
מיכאל מיכאלעסקא
אין א קראנץ פון זיינע בעסטע לידער
צווישען אנדערע מיט „בעלז"

יעקב פישער
וועט לזמרן און פריילך מאכען

ישעיה צווייליך
אין א קאמישען סקעטש

צום ערשטען מאל, די יונגע פרימאדאנע
פאני רובינא
אין חזנישע לידער

פעסט-רעדנער:
רעד. י. אונגער און זלמן זילבערצווייג
ביהנע=לייטער: סלמן גוטמאן

ספעציעלע אטראקציע פון דעם יום-טוב לכבוד דעם 25-טן יאהרצייט
פון יעקב גארדין
א פראגמענט פון
„גאט, מענש און טייוועל"
מיט מיכאל מיכאלעסקא אלס „הערשעלע דובראוונער" און א. גראנאך אלס „פעקעל דרעכסלער"

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(2) דעם 16 יולי וועט אין לאקאל פון דער מיליטער-שער אפטיילונג ביים מאגיסטראט, פעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דער פ.ק. או. לאדז שטאט. צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקענט שטעלען בין איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

דעם 27 און 28 יולי וועט אין דעמזעלבען לאקאל ווידער אמטירען די צוגאב-פאבאר קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז — שטאט 2, צו וועלכע ס'דארפען זיך אויך שטעלען די דערמאהנטע קאטעגאריעס פאבאראווע, און וועלכע וואוינען אויפן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

פעראיינען קענען אונגעשטערט
ערטיילען יורידישע הילף
זייערע מיטגלידער

(2) די געזעלשאפטליכע און ווירטשאפטליכע פעראיינען זענען לעצטענס געמאכט געווארען שוועריגקייטען אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די דאזיגע פעראיינען האבען ערטיילט זייערע מיטגלידער יורידישע הילף.

ווי מיר דערוויסען זיך האט די וואיעוואדזטווע ארויסגעגעבען אן ערקלערונג דער לאדזער סטאראסטווע און צו די סטאראסטווע אין פאוויאט, אז די פארשריפטען וועגען קאנצעסיעס זענען נישט גילטיג קיין פעראיינען, אויב דער סטאטוט פון פעראיין זעהט פאר דאס פיהרען פון אזא ביורא.

מיכאל מיכאלעסקא בעזוכט די רעדאקציע פון „נ. פאלקסבלאט"

נעכטען האט בעזוכט אונזער רעדאקציע דער בעקאנטער שוישפילער מיכאל מיכאלעסקא, וועלכער האט אונז איבערגעגעבען, אז ער האט צוגעגרייט פאר זיינע גאסטראלען אין לאדז איינציגע ביי'ע אפערעטען ווי „דעם מאטענס נגון", „סינאריטא", ער וועט אויך בענייען די אפערעטע „דער לעצטער טאנץ", איניגע היסטארישע אפערעטען ווי אויך מעלאדראמעס.

זיבען לאדזער פערשיקט אין קאנצענטראציע-לאגער

(—) פון לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע זענען נעכטען ארויסגעשיקט געווארען 7 מאן אין קאנצענטראציע-לאגער אין קארטוז-בערעזע.

צווישען די זיבען ארויסגעשיקטע געפינט זיך איין יוד מיט'ן נאמען אברהם מיזולער.

די ערשטע „זאליטשקע" אומזאץ-שטייער און צווייטע ראטע „ריטשאלט"
זענען צאהלבאר ביז'ן 15-טען ד. ח.

דעם 15. ד.ח. איז דער לעצטער טערמין פון איינצאהלען די ערשטע זאליטשקע אומזאץ-שטייער פאר'ן יאהר 1934 ווי אויך די צווייטע ראטע ריטשאלט.

ווי מ'טיילט אונז מיט פון צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין דארפען אויך איינצאהלען די ערשטע זאליטשקע, אלע נייע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען ענטשטאנען אין יאהר 1934, לויט'ן איינגעגעבענעם אייגענעם, יעדען פאל דארף דאס שטימען מיט'ן אפגעגעבענעם אומזאץ ביים לוסטרירען דורך דער שטייער-מאכט די אונטערנעהמונג (פאטענטען).

שרפה

(א) אין דער פאבריק פון אדאלף האראק אין רודא-פאביאניץ איז אויסגעבראכען א שרפה די ערטיגע פייערלעשער האבען דאס פייער באלד איינגעלאשען.

זעלבסטמארד פון א יודיש מיידעל

(א) אין דער אייגענער וואוינונג אויף פיעט-ריקאווער 64 האט נעכטען געפרובט זיך דאס לע-בען צו נעמען די 22-יעהריגע סאבינא גרינשפאן. די זעלבסטמערדערין האט אראפגעשלונגען עטליכע פאסטילקעס ווערגאל. די פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין א שווערען צושטאנד אין שפיטאל.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז א נערווען-קראנקהייט.

א גנב האט דערשאסען א פא-ליציאנט צום טויט

(2) מיט עטליכע טעג צוריק איז אין פיעט-ריקאוו געכאפט געווארן, בעת'ן אויספיהרן א גנבה, דער גנב יאן מאטשאיעווסקי.

אין מאמענט ווען מ'האט מאטשאיעווסקי'ן אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט האט דער גנב גע-שאסען צום פאליציאנט יוזעף דאבראוואלסקי און איהם שווער פערוואונדעט אין בויך. דער פאליציאנט איז נעכטען געשטארבען. דער מערדער איז ארעסטירט.

לאדזער „גנבים" ארבייטען אין אזארקאוו

גרויסע גנבה אויף 20 טויזענט זל.

(2) דער לאדזער אויספארשונגס-אמט איז אינפארמירט געווארן, אז קיין לאדז זענען פון אזארקאוו ענטלאפען עטליכע גנבים, וועלכע האבען אויסגעפיהרט דארט א גרויסע גנבה ביי קאר-נעל קראוזע. די גנבים האבען צוגענומען זילבערנע און גאלדענע דייטשע און רוסישע מטבעות, ציה-רונג און וועש אויף א סומע פון 20 טויזענד זל. דער לאדזער אויספארשונגס-אמט זוכט די גנבים.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (גערושער 57), וו. גראשקאווסקי (ליסטאפאד 11), ס. גארפיין (פילסודסקי 54), י. קאנדזינסקי (פיעטרקאווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

אומגעקומען א 5-יעהריג קינד

(2) א געוויסע מאריאנא מיכאליק אל. 1 מאי 41 האט געמאלדען דער אויספארשונגס-פאליציי, אז דעם 6 יולי איז אומגעקומען איהר זעהנדיגעל דער פינף-יעהריגער יאן מיכאליק און ביז איצט ווייסט מען נישט וואו ער איז אהינגעקומען. ווער ס'ווייסט עפעס וועגען דעם קינד ווערט גע-בעטען מיטצוטיילען אין אויספארשונגס-אמט אדער אין באהענטסטען פאליציי-קאמיסאריאט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	–	86.50
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		–	44.15
4	.	דאלארובקא	–	52.75
7	.	סטאביליזאציע (אמ.)		67.13
5	.	ווארשאווער פ.-ב.	1934	57.25
5	.	לאדזער	. .	51.00
ענגלישער פונט	–	–	–	26.70
דאלאר אפיצ.	5.29	נישט אפיצ.	–	5.25
גאלד-דאלאר	–	–	–	8.92
גאלד-רובל	–	–	–	4.61
דייטשער מארק	–	–	–	1.98

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוועכע
נעמט אהן פון 8–12 בייטאג, 4–6 און פון 7–9.

Dr. med. **Trepman**
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענערשוועכע אויך אלע ארט אנאליזן נעהמט אן פון 8–12 און פון 5–9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 8–1. בעזונדער'ע ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med.
B. Robinzon
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעהמט אן פון 2.30 ביז 3.30 נאכמיטאג און ביז 10-טן אין פאדעמביע – Willa Miller

אין לעצטןווארט האט דער בעשול-דיגטער געבעטען... א פאסטען

דאס געריכט איז נישט איינגעגאנגען אויפ'ן פארשלאג און איהם געגעבען 3 חדשים תפיסה

(2) אין לאדזשער אפעלאציע-שטראף געריכט איז געווען פארגעקומען א כאראקטעריסטישער פראצעס וועלכער שטעלט זיך פאר אויף פאלגענדען אופן:

דער 28-יעהריגער סטעפאן קרישאק איז א לאנגע צייט געבליבען אהן ארבייט, זעהענדיג אז ער קען נישט בשום אופן בעקומען קיין ארבייט, האט קרישאק זיך אזש געווענדעט צום ארבייטס-מיניסטעריום פון וואנען ער האט אבער בעקומען אן ענטפער, אז דאס מיניסטעריום קען פאר איהם גארנישט טון, דעמאלט האט קרישאק געענטפערט מיט א בריף אין וועלכען ער האט בעליידיגט די פוילישע מלוכה.

דער ענין איז דערגאנגען צו דער פראקוראטור.

און קרישאק איז בעתן פראצעס פערמשפט געווארן אויף 3 חדשים ארעסט. שרייבענדיג די אפע-לאציע האט קרישאק אין דער אפעלאציע ווידער בעליידיגט דאס געריכטס-וועזען, און דערפאר האט ער א בעזונדער פראצעס. נעכטען איז פארגעקומען קרישאק'ן אפעלאציע-פראצעס פאר בעליידיגען די פוילישע מלוכה. ווען דער ריכטער האט געפרעגט דעם בעשולדיגטען וואס ער בעט אין לעצטען ווארט האט קרישאק רוהיג געענטפערט... א פאסטען.

דאס אפעלאציע-געריכט האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ און ער וועט מוזען אפזיצען 3 חדשים אין טורמע.

פארק „העלענאוו"

שבת, דעם 14-טן יולי 9 א זייגער אוונט

קומט פאר נור 1 פארשטעלונג 1

פון טעאטער

„אראראט"

קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן

אריגינעלע גארטן-פארשטעלונג

אין 2 טיילען, 20 בילדער א. ג.

„אויף טיש און אויף בענק"

אכטונג! ספעציעלע אטראקציע פאר לאדזער יודען

פון באלוטער פלאץ ביז ג"ערס מארק

עקספרעס-צוג פון אלע לאדזער פערזענליכקייטען.

רעקארד פון פרייזן! איינגאנג 1.09 זל. הוראגאן פון געלעכטער!

בילעטען צו בעקומען אין טערקישער קאנדיטאריי, פיעטריקאווער 12 און אין קאסע פון העלענאוו.

די העלדישע פליהער בר. אדאמאוויטש

קומען קיין לאדז דעם נאהענטסטען דינסטאג

(2) די לאדזער אפטיילונג פון „לאפפ" טיילט אונז מיט אז די בעריהמטע פליהער פון אטלאנטיק, די העלדי-שע פוילישע פליהער ברידער אדאמאוויטש קומען קיין לאדז, דינסטאג דעם 17 ד.ח.

די פליהער קומען קיין לאדז אויף דעמזעלבען עראפלאן „די שטאט ווארשא" אויף וועלכען די זענען געפלויגען איבערן אקעאן. די ברידער אדא-מאוויטש וועלען בלייבען אין לאדז א גאנצען טאג.

איצט ווערט אויסגעארבייט דער פראגראם פון דער אויפנאהמע פאר די ברידער אדאמאוויטש.

פאלש בעשולדיגט זיין פרוי און זוהן

און דערפאר בעקומען א פסק פון 6 חדשים תפיסה

(2) דעם 30 נאוועמבער 1932 איז אין צווייטען קאמיסאריאט געקומען יאן גאנדעק (מאר-טשינא 15) און האט אנגעגעבען א מעלדונג, אין וועלכער ער האט בעשולדיגט זיין פרוי קאנסטאנ-ציא און זוהן ערווין, אז זיי האבען גע'גנב'עט פערשידענע חפצים אין דער ווערט פון עטליכע טויזענד זלאטעס און א וועקסעל אויף 200 זל. ער האט ווייטער בעשולדיגט די דערמאהנטע מענשען, אז זיי האבען געפעלשט זיינע וועקסלען אויף 500 זלאטעס. ביי דער אויספארשונג האט זיך ארויס-געשטעלט, אז גאנדעק האט פאלש בעשולדיגט זיין פרוי און זוהן און איז דעריבער צוגעצויגען גע-ווארען צו פעראנטווארטליכקייט פאר פאלשע בע-שולדיגונג. נעכטען איז גאנדעק געמשפט געווארען פאר פאלש בעשולדיגען זיין פרוי און זוהן. ער איז פערמשפט געווארען פאר דעם דאזיגען חטא אויף 6 חדשים תפיסה.

אויפלעבונג אין דער בראנזשע פון האלב-וואלענע סחורות

קיין לאדז זענען געקומען א סך סוחרים

(אג) די לעצטע טעג האט זיך אויפן לאדזער מארק פון האלב-וואלענע סחורות בעמערקט א שטארקע אויפלעבונג. עס זענען אנגעקומען א סך פראווינצער סוחרים, בכדי צו מאכען גרעסערע קניות. עס דארף בעטאנט ווערען, אז די דאזיגע סוחרים, הויפטזעכליך פון ווארשא און לעמבערג, האבען געקויפט פאר מזומן און נאר א קליינער טייל פון די טראנזאקציעס זענען געווען אויף קרעדיט. די לעצטע אויפלעבונג אין דער דאזיגער צווייג פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע איז א רע-זולטאט פון דער סיטואציע אין וועלכער עס הא-בען זיך געפינען די פראווינצער סוחרים. ביז איצט, צוליב די קליינע אומזאצען, האבען זיי געהאט גענוג די זאפאסען. וואס זיי האבען געהאט אויף לאגער. לעצטענס איז אבער די נאכפראגע אויף דער פראווינץ פערשטארקט געווארען און זיי הא-בען אויסגעקויפט זייערע גאנצע זאפאסען און מוזען דעריבער דערגאנצען זייערע לאגערס. די פערגרעסערטע נאכפראגע אויף דער פראווינץ זאל זיין א רעזולטאט פון דער פערבעסערטער קאניונק-טור אויף לאנדווירטשאפטליכע ארטיקלען.

פערסמט זיך מיט נישט פריש פלייש

דער קרבן איז געשטארבען אין שפיטאל

(2) אויף פאמארסקא 40 האט ערגעסטען פאסירט א טראגישער פאל, אלס קרבן איז געפאלען דער איבוואוינער פון דעם הויז בנימין שמירגעלד.

באלדעם ווי שמירגעלד האט אויפגעגעסען מי-טאג האט ער פלוצלונג בעקומען שטארקע מאגען שמערצען.

דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסט-געשטעלט אז שמירגעלד האט זיך פערסמט מיט נישט פריש פלייש און נאכן ארויסשווענקען דעם מאגען, האט דער דאקטאר איבערגעפיהרט דעם שווער-קראנקען אין פאזנאנסקיס שפיטאל.

נישט קוקענדיג אויף די בעמיהונגען פון די דאקטוירים איז שמירגעלה אין שפיטאל געשטארבען. די פאליציי האט אונטערגענומען אן אויספארשונג כדי זיך צו דערוויסען ווער ס'איז שולדיג אין דעם דאזיגען אומגליק.

היינט — ז/מן זילבערצווייג'ס אפשיד פון לאדז

אלע יודישע אמטיארען צוזאמען פייערן דעם יום-טוב

היינט וועט דאס יודישע לאדז פייערן א יום-טוב פון איהרען א בן-עיר, אונזער מיטארבייטער זלמן זילבער-צווייג, רעדאקטאר פון „לעק-סיקאן פון יודישן טעאטער". די פייערונג קומט פאר אין צוזאמענהאנג מיט ער-שיינען פון צווייטען באנד פון זילבערצווייג'ס „לעקסיקאן" און מיט זיין צוריקפאהרען קיין אמעריקא.

דאס היינטיגע פראגראם טראגט א פייער-ליכען כאראקטער. עס בעטייליגען זיך אין איהם די פאלגענדע שוישפילער: מיכאל מיכאלעסקא, פאניא רובינא, דוד זיידערמאן, בן-ציון וויטלער, יעקב פישער, גרשון לעמבערגער, יעקב צווייליך און לאלא יאקובאוויטש.

א ספעציעלע אטראקציע פון דער פייערונג איז דאס קומען פון בעליבטען קינסטלער אלעק-סאנדער גראנאך, וועלכער וועט ארויסטרעטען אין „שיילאק", דעקלאמאציעס און מאנאלאגען און צו-זאמען מיט מיכאלעסקא'ן אין א פראגמענט פון יעקב גארדינס „גאט מענש און טייוועל".

רעד. י. אוגער, וועט רעדען וועגען „לעק-סיקאן" און דער רעדאקטאר פון „לעקסיקאן" זלמן זילבערצווייג וועט האלטען א קורצען רעפערא וועגען יעקב גארדין.

מיר דערווארטען, אז דאס יודישע לאדז וועט היינט צוטיילען אונזער בן-עיר דעם כבוד, וועלכען ער האט זיך עהרליך פערדינט.

א גארטען-פערוויילונג פערבינ-דען מיט א טורן-פעסט

אין „העלענאוו"

שבת ד. 21. ה. ח. קומט פאר אין העלענאוו פארק א גארטען פערוויילונג לטובת דער באראכאוו שול און קינדער-היים א. נ. פון י. שורעק.

די גארטען פערוויילונג וועלכע ווערט איינגע-ארדענט דורכ'ן היגען ארבייטער ספארט קלוב „שטערן" זאגט צו זיין זעהר אינטערעסאנט ווייל א חוץ דעם שטענדיגען העלענאוו פראגראם וועט אויך אויף דער פערוויילונג פארקומען דער זומער טורנפעסט פון די „שטערן" ספארטלער, דער ארבייטער קלוב „שטערן" וועלכער ווייזט ארויס א רידהרעוודיגע טעטיגקייט אויף אלע געביטען פון ספארט און ספעציעל אויפ'ן געביט פון גימנאסטיק און לייכטאטלעטיק. מאכט אלע בעמיהונגען אז דער טורנפעסט זאל זיין פאלען וואס אימפאזאנטער. א חוץ דעם וועט די הויפט אטראקציע פון דער פערוויילונג זיין דער באקס-מעטש פון דער ווארשאווער „גוויאזדא" מיט א היגען פוילישע ספארט קלוב. אין דער „גוויאזדא" מאנשאפט וועט אנטיילנעמען דער רעפרע זענטאנט באקסער ראטהאלץ.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 12-טען יולי 1934

6,35 גראמאפאן, 6,40 גימנאסטיק, 6,55 גראמאפאן, 7,05 ידיעות, 7,10 גראמאפאן, 7,20 הויזווירטשאפט, 7,25 פערשידענעס, 11,57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12,05 פרעסע, 12,10 גראמאפאן, 1 ידיעות, 1,05 פראגראם פאר קינ-דער, 1,20 מוזיק, 2 עקספארט, קאמוניקאט, 4 גראמאפאן, 4.30 קאנצערט, 5 מוזיק, 5,15 קאנ-צערט, 6 רעפעראט, 6,15 אודיציע פון ווילנע, 7 פערשידענעס, 7,15 אודיציע פון לעמבערג, 7.40 גראמאפאן, 7,50 ספארט, 8 געקליבענע געדאנקען, 8,02 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 8,12 מוזיק, 8.50 ידיעות, 9 טראנסמיסיע פון גדיניע, 9,02 מוזיק, 9,12 קאנצערט. 10 רעפעראט, 10,15 מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען.

* * * *

פון אויסלאנד

8 וויען – סימפ. קאנצערט. 8,05 פראג – סימפ. קאנצערט, 8,45 מיילאנד – אפערע „מארטא".

הילפס=אקציע פאר פליטים=אינטעלעקטועלע פון דייטשלאנד

בעריכט פון פליטים-איבער-קאמיסאר דזשעמס מאקדאנאלד אויף א פרעסע=קאנפערענץ אין לאנדאן

לאנדאן, (יט"א). דער איבער־קאמיסאר פון פעלקער־בונד פאר די ענינים פון דייטשע פליטים, דזשעמס מאקדאנאלד, האט מיט עטליכע טעג צוריק אפגעהאלטן אין לאנדאן א קאנפערענץ מיט פארשטעהער פון קאמיטעטן צו העלפן דייטשע פליטים אינטעלעקטועלע, אויפנעמענדיג נאכדעם די פארשטעהער פון דער ענגלישער פרעסע, האט ה' מאקדאנאלד מיטגעטיילט צוו. אנדערן:

פון דער נאצי־איבערקערעניש אין דייטשלאנד האבן צומייסטענס געליטן די אינטעלעקטועלע. העכער 1300 געלעהרטע זענען באזייטיגט געווארן פון די הויכשולן, אנ'ערך 6 אדער 7 הונדערט פון זיי האבן פארלאזן דייטשלאנד אדער זאלן עס פארלאזן אין משך פון די נאהענסטע חדשים, חוץ דעם האבן עמיגרירט העכער פינף טויזנט פערזאנען פון אקאדעמישע בערופן, וועלכע האבן פארלוירן זייערע ארבייטס־מעגליכקייטן אין לאנד. אנ'ערך 7000 סטודענטן האבן געמוזט פארלאזן די הויכשולן, נישט האבנדיג פארענדיגט זייערע שטודיום, פון די לעצטע האבן אנ'ערך 1600 עמיגרירט קיין אויסלאנד.

דער איבער־קאמיסאר באטראכט דאן וועגן די באמיאונגען פון לאנדאנער הילפס־קאמיטעט פאר די פליטים־אינטעלעקטועלע, אין די באראטונגען האבן זיך באטייליגט פארשטעהער פון פארשידענע הילפס־ארגאניזאציעס, הויכשולן און אינסטיטו־טען. דר. חיים ווייצמאן האט פארגעשטעלט די מעגליכקייטן פון איינארדנען געלעהרטע און סטודענטן פון דייטשלאנד אין א"י.

די הויפט־פראגע האט מאקדאנאלד צוגעגעבן, איז די שאפונג פון ענטשפרעכענדע פינאנץ־מיטלען. ביז יולי ה. י. זענען איינגעארדנט געווא־רען אנ'ערך דריי הונדערט געלעהרטע אויף פער־שידענע הויכשולן, אינסטיטוטן און לאבארא־טאריעס, אין דער נאהענטסטער צייט זאלן איינגעארדנט ווערן ווייטער 130 געלעהרטע א דאנק דער ארבייט פון הילפס־קאמיטעט פאר דייטשע אינ־טעלעקטועלע. דער דייטשער איבער־קאמיסאר באריכ־טעט ווייטער וועגן דער טעטיגקייט פון די קאמי־טעטן אין אנדערע לענדער.

דער רעדנער אונטערשטרייכט די טעטיגקייט פון די יידישע הילפס־ארגאניזאציעס און ערקלערט, אז דאס פראבלעם וועט מען קענען לייזן, אויב די קריסטליכע געזעלשאפט וועט זיך ענטשפרעכענד אפרופן, אויף דאס יאהר 1934־35 איז נויטיג א סומע פון הונדערט טויזנט פונט, און מעהר־ווע־ניגער אזוי פיל אויך פאר דאס נעכסטע יאהר.

לסוף אפעלירט דער איבער־קאמיסאר צו די רעגירונגען פון די בעזונדערע לענדער אז זיי זאלן מיטהעלפן לייזן דאס פראבלעם פון די דייטשע פליטים־אינטעלעקטועלע.

די לאגע אין בערלין געוואלדיג געשפאנט

דער יודישער מאמענט אין דער איצטיגער לאגע פון דייטשלאנד

בערלין (יט"א) דער ספעציעלער יט"א-שליח אין בערלין שרייבט אין זיין לויפענדן בעריכט:

די לאגע אין בערלין איז אין דער העכסטער מאס געשפאנט. צווישן דער בעפעלקערונג הערשט א צושטאנד פון אונזיכערקייט און ערווארטונג פון מעגליכע געשעהענישן. עס זענען אבער נישטא קיין שום סימנים וועגן דעם, וואס עס קען גע־שעהן.

בעזונדערס ערנסט איז פאר דייטשלאנד אין איצטיגן מאמענט די פראגע וועגן רויה-שטאפן. פון גוט-אינפארמירטע קוועלן גיט מען איבער, אז די רעגירונג מאכט פארברייטונגען פאר דער נעכסטער צוקונפט אויפ'ן פאל, אויב די לאגע זאל זיך נישט ענדערן לטובה. עס ווערן שוין זאגאר געמאכט הכנות איינצופיהרן דאס מלחמה-סיסטעם פון שפייז-און קליידונגס-קארטען.

מען פערגעסט נישט דעם יודישן מאמענט. די פרעסע בעשולדיגט יודען אין אויסלאנד, אז זיי זענען פאראנטווארטליך דערפאר, וואס דייטשלאנד פיהלט אזא ערנסטן מאנגעל פון רויה=שטאפן. געגען די יודען אין דייטשלאנד גופא האט מען ווידער טענות, וואס זיי געניסן כלומרשט פון דייטשלאנד'ס נויט.

טייל צייטונגען פרישן אָב אלטע געשעהע-נישן, זוכענדיג אומעטום דעם שולדיגען יוד. אזוי האט די איינפלוסרייכע „דויטשע וואכענשוי" אין איהר לעצטען נומער זיך אומגעקעהרט צום באנק-קריזיס אין דייטשלאנד פון 1931, ווארפענדיג אויף יודען די שולד פאר יענעם קריזיס. אויך פון דער אמאליגער אינפלאציע „האט שיילאק זיך אנגע-שטאפט דעם טייסטער". פונקט אזוי, פיהרט אויס דאס בלאט, שטעהען איצט יודען הינטער די ספע-קולאציעס, וואס האבן גורם געווען, אז דייטש-לאנד ווערגט זיך צוליב'ן דוחק פון רויה-שטאפן. די „דויטשע רונדשוי" פאדערט, אז דער רייכס-ווירטשאפטס=מיניסטער זאל אויספארשן די „צו-שטערענדע מעשים" פון די יודען און זייער פול-שטענדיג נישט נעהמען אין אכט די בעדערפע-נישן פון פאלק.

נאך אלעמען בלייבט אבער דער יודישער מאמענט אין שאטען. וועניגסטענס איז די גרויסע מעהרהייט פון דער בעפעלקערונג להלוטין נישט גענייגט צו מאכן פון דער יודען-פראגע דאס הויפט-פראבלעם פון איצטיגען דייטשלאנד. דאס ערשטע ארט פערנעהמט די אלגעמיינע פאליטישע און ווירט-שאפטליכע לאגע, דאס הייסט, פערשטעהט זיך, כלל נישט, אז אין די דעצידירענדע קרייזען זאל מען האבן בדעה צו מאכן דעם מינדעסטן שריט אבצושוואכן די שארפקייט פון אנטי-יודישן קורס, וועלכער בלייבט ווי ביז איצט בעשטעהען אין זיין גאנצער קראפט.

די טעג איז „אריזירט" געווארן די גאנצע לייטונג פון דער בעריהמטער אדלער-מאטאס-פירמע.

אין פראנקפורט האט מען מיט עטליכע טעג צוריק ארויסגעווארפן פון געריכטס-בנין דעם יו-דישן אדוואקאט ד"ר גוסטאוו מעלצער, וועלכער האט דארט געדארפט ארויסטרעטן אין א געווי-סען פראצעס, דערפאר וואס ער האט זיך אפגע-זאגט צו געבן דעם היטלער=גרוס.

מוניציפאל-אנטיסעמיטיזם אין ווין

ווין, (יט"א). אין די יודיש־מעדיצינישע קרייזן אין ווין האט געמאכט א שטארקן איינדרוק די רעזיגנאציע פון פראפ. דר. קנעפפעלמאכער פון לייטער־אמט אין ווינער שטאטישן שפיטאל, א־פיציעל האט עס געהייסן אז דער בעריהמטער גע־לעהרטער, וועלכער איז געשטאנען א האלבן יאהר הונדערט בראש פון קינדער־שפיטאל און האט ער־צויגן גאנצע דורות קינדער־דאקטוירים אין לאנד און אויסלאנד, איז צוריקגעטרעטן צוליב זיין על־טער. אין דער אמתן איז ער אבער געשעהן צוליב דער אנטיסעמיטישער האנדלונג פון דער מוניציפאל־מאכט, וועלכע האט געוואלט צווינגען דעם גע־לעהרטן ער זאל אפזאגן זיינע יודישע אסיסטענ־טען מיט וועלכע ער ארבייט שוין זייט פיל יאהרען און צונעהמען נישט־יודישע, פראפ. קנעפפעלמאכער האט דערמיט נישט געוואלט שלום מאכען און זיך אפגעזאגט פון זיין אמט.

DR.
L. Czarnożył
האט זיך איבערגעציגען אויף
62 פיעטריקאווער 62
און ארדינירט איצט אין טשעכאטשינעס
ווילע קאשטשושקא

ראטעוועט אייער געזונד!
קראנקע אויף רופטורעז (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפן ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא-פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעם. — גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פידראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177=09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק=בריף.
(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

159

פרידא איז געבליבן שטעהן ווי א דונער האט זי דערשלאגן, בעהמע איז אין א געוויסער מאס געווען צופרידען דערפון. ער איז פטור גע־ווארן פון אנ'אינאנגענעהמען געשפרעך און אפשר פון זעהר פיינליכע סצענעס. ס'האט געדויערט היבש עטליכע סעקונדען ביז פרידא איז געקומען צו זיך, פון דער גרויסער איבערראשונג.

— כ'האב פערשטאנען האט בעהמע געזאגט, אז אזעלכע אריגינעלע איינפאלן קענען צו קיין גוטס נישט ברענגען.

— לאז מיך, צום טייוועל מיט דיר אינגאנצען...

— דאס איז דאך נישט מעהר קיין קינד, ווי איך זעה איז ער שוין א דערוואקסענער בחור און איהם קען מען נישט איינרעדן דאס וואס מ'קאן איינרעדן א זעקס יעהריג יונגעלע. ער האט שוין זיין פולען פערשטאנד און גיט זיך אפ א געוויס א חשבון פון אלעם, אפשר מעהר ווי מיר האבן ווע־גען דעם א השגה.

— צום טייוועל, צום טייוועל, האט פרידא גע־צאפט מיט די ציין דאס קליינע טיכעלע, ווען איך וואלט נישט געווען אזוי גאר וואלט איך זיך איצט צעוויינט ווי א קינד, אלץ צוליב דיר, ביז איצט איז ער געווען צו מיר שטענדיג אזוי העפליך, אזוי גוט הגם ער האלט מיך פאר א פרעמדע, ער האט זיך מיר ארויסגעוויזן אזא גוטער, הגם אנ'ענערגישער ווען איך בין היינט צו איהם געקומען און האב איהם פארגעלעגט אז ער זאל מיט מיר מיטגעהן ווייל איך וועל איהם בעקענען מיט מיין מאן, האט ער קיין איין מינוט נישט געטראכט און באלד מסכים געווען מיט מיר מיטצוגעהן, וואס איז מיט איהם פלוצלונג געשעהן?

— פשוט, דעם יונגעמאן איז פיינליך געווארן די פארשטעלונג און ער האט זיך אין זייער גאנצער נאאיוויטעט און אויפריכטיגקייט אפגעטראגן פון דאנען אהן א זייט געזונד.

פרידא האט אינגאנצען געציטערט. זי האט זיך אבער געטרייסט דערמיט וואס גוסטאוו ווייס דאך נישט אז זי איז זיין מאמע און האט געהאט דאס רעכט אזוי צו האנדלען ווען ער וועט זיך אבער א־מאל דערוויסען וועגען דעם וועט ער זי אנדערש בע־האנדלען ער איז דאך אזא קלוגער און אזא גוטער.

— פערפאלען האט פרידא געזאגט, ס'איז מיר נישט געלונגען דאס וואס איך האב געוואלט, א־בער איך האב שוין ערגערע מאמענטען אין מיין לעבען מיטגעמאכט, אויך דאס וועט פאראיבערגעהן, און איצט, הער ליטענאנט צו אונזער ענין, איך רעכען, אז איהר ווילט איהם פערלעדיגען וואס גי־כער. אייך איז דאך זיכער נישט אנגענעהם די גאנ־צע געשיכטע.

— פערשטעהט זיך, האט בעהמע געזאגט, פיה־לענדיג אז דער פלאנטער וויקעלט זיך אויף, אז ער וועט פאר א געוויסע סומע באלד פטור ווערן פריי־דאן. געוויס האסטו נישט געדארפט בכלל צו דער־מאהנען אין אימיצענס אנוועזענהייט וועגן דער גאנצער געשיכטע, בעזונדערס האסטו נישט גע־דארפט די אריגינעלע בעגעגעניש.

— איך בעט ביי דיר נישט קיין עצות און נישט קיין מוסר, הער ליטענאנט, איצט דארף איך ביי אייך בעהמען געלד פאר דער ווייטערדיגער ערצי־הונג פון אונזער זוהן, אז דאס איז אייער זוהן אין דעם האט איהר זיך לויט'ן אנבליק איבערצייגט, אלזא, איצט איז דאס א ריין געשעפטליכער ענין,

— ווי פיל קומט אייך, אויב איהר רעדט אזוי.

— איך וואלט געוואלט וואס מעהר נעהמען.

— און איך וואלט געוואלט וואס ווייניגער געבען.

— דאס פערשטעה איך, איהר וואלט געווען צו־פרידען ווען איהם וואלט גארנישט געדארפט געבען. אבער פון אייך האב איך שוין לאנג רעזיגנירט.

פרידא האט אויסגערעכענט א סומע וועלכע זאל גענוג זיין אויף דער ווייטערדיגער ערציהונג און אויסהאלטונג פון איהר זוהן אויף גאנצע דריי יאהר. פאר זיך אליין האט זי גארנישט געוואלט, זי האט נישט געוואלט געניסען דערפון אפילו א'יין גראשען.

בעהמע האט זיך גארנישט געהאנדעלט, אהן שום ווידערשטאנד האט ער ארויסגענומען די פער־לאנגטע סומע און איבערגעגעבן פרידאן. זי האט דאס געלד צוגענומען און נישט רעדענדיג מעהר קיין איין ווארט איז זי אוועק.

בעהמע, וועלכע ס'איז געווארן אויף איין מי־נוט אביסעל טרויעריג אויפן הארצען האט נאכגע־קוקט פרידאן אזוי לאנג ביז זי איז פערשוואונדען געווארען פון זיינע אויגען, האט א מאך געגעבען מיט דער האנד און אוועק צוריק אין האטעל אפ־ווארטען העלען. ער האט זיך שוין געפרייט צו דער רייזע און באלד געהאט פערגעסען וועגען דעם גאנצען עפיזאד מיט פרידאן. דאס געלד איז איהם אויך נישט געווען קיין שאד, דאס איז נישט געווען זיינס, ער האט נישט שווער דערויף געארבייט. היינריך זאקסעס פערמעגען איז נאך געווען גענוג גרויס און האט נאך לאנג געדארפט דויערען ביז מ'וועט דאס קענען פערטאכלעווען, איצט אין איהם איז די געדאנקען געלעגען נאר העלען, ער האט צופרידען געריבען די הענד.

— נאר אויסהאלטען, — דאס אלטע דייטשע שפריכווארט איז גערעכט, אנ'אנדערער אויף מיין ארט וואלט נאך די אלע איבערלעבענישן שוין לאנג געהאט רעזיגנירט פון העלען, איך האב אבער אדורכגעהאלטען אלע צרות און איצט קען איך שווערען, אז העלען איז מיין שוין אהן שום שטערונג, און דערביי נאך א נצחון. איך האב מיטן צוריקבעקומען העלען בעדייטנד מיינע אייגענע ערגער־סטען שונא פריצין. דאס האט א גרויסע בעדייד־טונג.

— ווען איך וועל איצט נישט האבען, האט בעהמע געטראכט, ווער ס'זאל מיר שטערען וועל איך אין איצטיגען דייטשלאנד ווייט קומען. חאטש, אז נישט איך, אז נישט אזעלכע מענשען ווי איך זאל ביי די איצטיגע פערהעלטענישען מאכען פא־ליטישע און פערזענליכע קאריערע?

אלץ איז געגאנגען גלאט, און א שעה ארום האט מען ווידער גערופען בעהמען צום טעלעפאן. ער איז רוהיג צוגעגאנגען, ווייל ס'איז געווען ביי איהם אויסער יעדען ספק אז דאס קלינגט העלען וועגען ענטפער צו זיין פאהרען היינט אדער נישט, ער האט פערשטאנען, אז פאר העלען איז שוין איבער־ריג יעדע מינוט, ער איז איצט געווארען דער בע־שיצער פון העלען און ער האט געמוזט מאכען זייער אנשטעל פון דעם בעשיצער.

— האלא דא אלפרעד בעהמע.

— און דא העלען האמערשטיין, איך האב גע וואלט וויסען ווען מיר פאהרען?

— מיט דעם ערשטען צוג, פריילין העלען, איך בין שוין פריי. איך האב זיך בעמיהט אלץ צו ערלעדיגען ווי אמגיכסטען כדי נאכצוקומען אייער פערלאנג אז מיר זאלען וואס פריהער ארויספאהרען.

— א דאנק, אייך, מיר איז שוין הייקליך איי־בעריג יעדע מינוט.

— אלזא איילט אייך צו און קומט דא אהער. מיט דעם ערשטען צוג פאהרען מיר אוועק.

— און מיינע פאפירען זענען אין ארדנונג, איך געפין זיך דא אינגאנצען אונלעגאל?

— אלץ איז ארדנונג, פערלאזט זיך אויף מיר, איך וועל אייך קיין עולה און קיין אונאנגענעהמליכ־קייטען נישט מאכען. איהר קענט זיין פולשטענדיג רוהיג.

— גוט, איך קום גלייך צו אייך, נאטירליך, האט זיך העלען אויסגערעדט. דארף דערוויל אלץ בלייבען דיסקרעט. איהר דארפט קיינעם נישט וועגען דעם דערציהלען, ביז מיר וועלען נישט זיין אינדער־היים.

— איהר זאגט נאך זעהר נאאיוו, איך פערשטעה דאס אהן אייך אויך. (פארטזעצונג קומט).

מיידלעך ווערן „בר־מצוה"...

אַן אינטערעסאַנטער מנהג פון יודישע טעכטער אין פראַנקרייך. איצט איז דער סעזאָן ביי מיידלעך צו ווערן „בר־מצוה". — איז וואָס בעשטעהט עס?

מיידלעך ווערן בר־מצוה! — דאָס קלינגט מאָדנע, און עס איז אפילו נישט גראַמאַטיקאַליש געשריבן. אָבער פערפאַלען — אַזוי איז עס און אַזוי געשעהט עס. יודישע מיידלעך ווערן בר־מצוה אין פראַנקרייך, און מען פּראַוועט באַך שטאַרק אָט דעם יום־טוב, און טאַקע אין די איצטיגע חדשים, אין יוני, אין יולי פאַלט עס אויס יעדעס יאָהר.

איהר וועט טרעפען אין די שיינע, הייסע זונטאָגען אין די חדשים, אין פּאַריז און אין די גרעסערע פּראָווינץ שטעט, יודישע מיידלעך אין די גאַסען, אָנגעטון אין לאַנגע ווייסע כלה־קליידער, מיט ווייסע הייבלעך אויף די קעפּלעך, דאָס פּנים פערדעקט אפילו מיט דינע טולענע שלייערס. דאָס זענען די, די „בר־מצוה"־מיידלעך, די „קאָמוניאַנטינס" ווי מען רופט זיי לויט אַן'ענליכען מנהג ביי די נישט־יודישע מיידלעך, און טאַקע פון זיי האָבען די רבנים אין פראַנקרייך דעם מנהג איבערגענומען און איינגעפיהרט. עס גייען די „בר־מצוה"־מיידלעך אויסגעפּוצט אַמשענסטען ווי טאַטע מאַמע קענען זיי נאָר דערלויבען. זיי גייען אין דער ראָטשילד־סינאַגאָגע און אין אַנדערע שולען, וואו די צערעמאָניעס קומען פאָר. און שפּעטער, נאָך דער פייערונג, ווען זיי זענען שוין געוואָרען „בר־מצוה" — לאָזען זיי זיך אַרויס שפּאַצירען איבער די גאַסען, גייען די קרובים, פריינדינס, אויף ספּעציעלע אויפנאַמעס, וואָס ווערען לכבוד זיי איינגעריכט. עס איז הייבט זייער יום־טוב, אַ וויכטיגער פייערליכער טאָג, וואָס דאַרף זיי פערבלייבען אין זכרון אויפ'ן גאַנצען לעבען.

שוין זייער לאַנג, אַז דער דאָזיגער מאָדנער מנהג איז איינגעפיהרט געוואָרען. ער איז אויך פון דאַן, זאָגט מען, אין די קהלות פון די אַסימילירטע יודען אין ענגלאַנד און אַמעריקע. און כאָטש מען איז שוין דאָ געוואוינט פון יאָהר צו יאָהר צו זעהן אַזעלכע צערעמאָניעס מיט יודישע מיידלעך ווען זיי דערגרייכען דאָס צוועלפטע אָדער דרייצעהנטע יאָהר — מאַכט עס אָבער אַלע מאָל אַ משונה'דיגען איינדרוק אויף די איינגעוואַנדערטע מזרח־יודען. אויך מיידלעך, קינדער פון די מזרח־יודען, מאַכען שוין דאָ דורך די צערעמאָניע, אָבער מען פיהרט נאָך אַלץ שטאַרק טענה'ן אַז דאָס איז נישט קיין יודישער מנהג, און מען דאַרף עס נישט טאָן.

די צוגרייטונגען צו דער צערעמאָניע און די פייערונג אַליין זענען שטאַרק אינטערעסאַנט. עס מאַכען דורך אָט די „בר־מצוה" די מיידלעך, וואָס לערנען אין פּאַריז אין די שולען פון דער קאָנסיסטאָריע (קהלה פון די אַלט־געזעסענע פראַנצויזישע יודען), וואָס רופען זיך אַלס ראָטשילד־שולען, ווייל זיי ווערען טאַקע אויסגעהאַלטען דורך דער ראָטשילד־פאַמיליע אין פּאַריז, און בעזונדערס אין דער פּראָווינץ זענען אָבער אויך פאַראַן ספּעציעלע רעליגיעזע קורסען, אויף וועלכע די יודישע מיידלעך אין דעם בעטרעפענדען עלטער ווערען צוגעגרייט צו דער דאָזיגער צערעמאָניע, אָט פּונקט ווי די יודישע יונגלעך אין זייער עלטער הייבען לערנען זיך פריהער לייגען תפילין, דער למוד בעשטייט אין אויסלערנען אַ פּאָר ברכות, תפילות און אין בעקומען אַ פּאָר עלעמענטאַרע אויפקלערונגען וועגען די עקרים פון דער יודישער רעליגיע.

די צערעמאָניע אַליין פערוואַנדעלט זיך אין אַ גרויסען יום־טוב, קודם כל איז פאַראַן אַ גאַנצע ענין מיט דער ספּעציעלער קליידונג, אַלע וואָס מאַכען דורך די צערעמאָניע מוזען טראָגען לאַנגע ווייסע קליידער, ווי צו דער חתונה, די פערמעגליכע עלטערן פוצען אויס זייערע קינדער אין אַלעם גוטען און לאָזען פאַר זיי ספּעציעל אויפנייען מלבושים. די אָרימע קינדער בעקומען די קליידער פון די דאַמען־קאָמיטעטען, אין די שולען, וואָס האַלטען די מלבושים פון יאָהר צו יאָהר און געבען יעדעס יאָהר דאָס „כלה־קלייד" אַן אַנדער מיידעל. די אָרימע קינדער האָבען אפילו נישט קיין צייט געהעריג זיך צו בעווייזען אין די יום־טובדיגע קליידלעך, ווי מען נעהמט זיי שוין אַוועק ביי זיי... אַזוי איז עס תמיד ביי יעדער זאַך, און אַזוי געשעהט עס אויך מיט די אָרימע מיידלעך, וואָס מען פראַוועט מיט זיי אָט דעם מאָדנעם מנהג פון „בר־מצוה" ווערען.

אין דער סינאַגאָגע פערזאַמעלט זיך דער גאַנצער ראַבינאַט, די שול ווערט פייערליך אויסגעפּוצט, דער כאָר זינגט די געהעריגע תפילות. די קינדער זינגען מיט, מען לערנט זיי פריהער אויס. און דאַן טרעט אַרויס איינער פון די רבנים מיט אַ דרשה צו די קינדערלעך. אַנווייזענדיג זיי דעם וועג אויף וועלכען זיי זאָלען גיין אין זייער לעבען, מען נעהמט אַרויס לכבוד די קינדער די ספר־תורה און דער חזן זינגט נאָך מיט די מיידלעך אַנדערע תפילות, וועלכע זיי מוזען האָבען אויסגעלערנט אויף אויסווייניג, דאָס איז די גאַנצע צערעמאָניע. דאָס בעדייט אַז די מיידלעך זענען שוין אַריינגעפיהרט געוואָרען אין דער יודישער אמונה, אַז אַלע זייערע עבירות ביז איצט זענען זיי געשענקט געוואָרען, אָבער פון איצט אָן זענען זיי שוין דערוואַקסענע, פול־יעהריגע און וועלען אַליין אָפּגעבען רעכענונג פאַר יעדער עבירה... זיי זענען — מיט איין וואָרט — בר־מצוה געוואָרען, ווי מאָדנע עס זאָל נישט קלינגען דער דאָזיגער אויסדרוק.

עס קומען אָנגעזעהענע דאַמען פון אַלט־געזעסענעם פראַנצויזישען יודענטום צו אָט די פייערונגען. זעהר אָפט קלייבט זיך אַזאַ דאַמע אַן אָרים געראָטען יודיש מיידעל און ווערט איהר אַפּאָטראָפּיסטע שוין ביז דער צייט, ווען זי ווערט אַ כלה. דערלערנט זי אויס אַ פאַך, פיהרט זי אַריין אין דער געזעלשאַפט, האָט אַן אויג אויף איהר הנהגה, זי זאָל נישט קאַליע ווערען אין דעם גרויסען פּאַריז און פערנעהמט זיך אַזוי מיט איהר, ביז זי מאַכט זי חתונה, ווען אַזאַ אָרים מיידעל טרעפט ביים „בר־מצוה" ווערען אַזאַ גליק, איז זי שוין פערזאָרגט.

דעם מנהג פון פּראַווען „בר מצוה" זייערע טעכטער היטען שטאַרק אָפּ טאַקע די אַלט־געזעסענע פראַנצויזישע יודען. הייאָהר צום ביישפּיל האָט דער פּרעזידענט פון אַדוואָקאַטען־ראַט אין מאַרסעל, וועלכער איז גלייכצייטיג דער פּרעזידענט פון דער דאָרטיגער קהלה, געפיהרט זיינע צוויי אייניקלעך צו דער „בר־מצוה" צוויי געראָטענע מיידלעך. דער זיידע, דער בעקאַנטער אַדוואָקאַט האָט שפּעטער איינגעאָרדנעט ביי זיך אַ פייערליכע אויפנאַהמע לכבוד דער שמחה, ער איז פריהער אויך געווען ביי דעם עקזאַמען אויף די רעליגיעזע קורסען, וואָס די מיידלעך זענען דורכגעגאַנגען זיך צוצוגרייטען צו דער צערעמאָניע.

דאָס איז אַ וויכטיגער אַקט ביי אַ גרויסען טייל יודישע מיידלעך אין פראַנקרייך. עס שפּילען זיך דערביי אָפּ אין הינטערגרונט, פערשידענע פאַמיליען־געשיכטעס, עס טרעפט אָפט אין געמישטע חתונות אַז דער פאָטער און די מוטער זענען שטאַרק מחולק צווישען זיך, צי מען זאָל זייער מיידעל דערציהען ווי אַ יודישע טאָכטער, ביי אַ יונגעל מוז דער בעשלוס פאַלען ביז צו דער בר־מצוה. אָבער ביי אַ מיידעל קען עס זיך אָפּשלעפּען יאָהרען, און עס קען טאַקע אויסוואַקסען אַ טאָכטער, וועלכע זאָל גאָרנישט אָנהויבען וויסען, וואָס עס איז אַ יודישקייט און אַז זי איז אַליין אַ יודישקע, דען דער יודישער פאָטער בלייבט שטאַרק ביי דאָס זייניגע. פיהרט ער טאַקע זיין טאָכטער צו דער מאָדנער „בר־מצוה", און בעקומט אַרויס פאַר איהר אַ דאָקומענט אַז זי האָט דורכגעמאַכט די דאָזיגע צערעמאָניע. איז זי שוין אויף איהר גאַנצען לעבען געשטעמפּעלט אַלס יודישע, דער דאָקומענט איז טאַקע נישט קיין אָפיציעלער, ער איז אַרויסגעגעבען דורך דער קהלה, און אין די פערזענליכע דאָקומענטען פון פראַנקרייך איז נישט פאַראַן די רובריק רעליגיע — אָבער אַ פּאַפּיר איז עס פאָרט. און קען דעם קינד צונוץ קומען. ווען זי וועט אויסוואַקסען און וועלען בלייבען אַ יודישע טאָכטער. אָפטמאָל כאַפּט אַריין אַזאַ יודישער טאַטע די בר־מצוה צערעמאָניע פון זיין מיידעל, כדי צו פערהיטען אַז די קריסטליכע מאַמע זאָל פון איהר נישט מאַכען אַ פרומע קאַטוילין.

האָבען מיר איצט אין פּאַריז דעם סעזאָן פון בר־מצוה'ס פון יודישע מיידלעך. יעדעס יאָהר אין דער צייט, קומט פאָר די־זעלביגע צערעמאָניע. יעדעס יאָהר זעהט מען די „בר מצוה"־מיידלעך אַרומשפּאַצירען אין זייערע יום־טובדיגע קליידער איבער די גאַסען אויך אין די געדיכטע קוואַרטאַלען פון די איינגעוואַנדערטע יודען. עס איז שוין געוואָרען אַ בעקאַנטע דערשיינונג, אָבער — יעדעס יאָהר וואונדערט מען זיך דאָך אויף דעם, און מען רעדט וועגען דעם, און עס גייען וויכוחים; צי דאַרף מען טאַקע דעם דאָזיגען מנהג, וואָס איז בפירוש איבערגענומען פון נישט־יודען?

ביי די לעצטע, אין דער אַלטער היים, אין פּוילען, אין ליטע, אין רומעניען, און אויך איבער דער בריטער יודישער וועלט, אין די פערוואָרפענע יודישע ישובים, וועט עס טאַקע אַרויסרופען אַ פערוואונדערונג, ווען זיי וועלען זיך דערוויסען וועגען אַז דער מאָדנער געשיכטע אַז אין פראַנקרייך פּראַוועט מען אויך יודישע מיידלעך בר־מצוה... אָבער ווייזט אויס, אַז דאָס לעבען ברענגט דערצו. עס איז דאָ אַזוי שוואַך ביי דער אויפוואַקסענדער יוגענט, דאָס טראַדיציאָנעלע יודישע לעבען, עס איז דאָ אַזוי פערנעפּעלט דער רעליגיעזער געפיהל, אַז אָפט איז די דאָזיגע „איניסיאַסיאָן" (ווי עס הייסט אויף פראַנצויזיש די צערעמאָניע) די ערשטע און די איינציגע רעליגיעזע איבערלעבונג פון דער יונגער יודישער מיידעל, דער מאָמענט ווען זי דערוויסט זיך בכלל אַז זי איז אַ יודישע און בעקומט כאָטש עפּעס אַ פאָרשטעלונג וועגען יודישקייט און דאָס בלייבט איהר שוין טאַקע אויף איהר גאַנצען לעבען. זי לאָזט זיך פאָטאָגראַפירען אין איהר „בר־מצוה"־קלייד און הענגט אויף דאָס בילד ביי זיך אין צימער אויף די שפּעטערדיגע יאָהרען אויף אַן ערינערונג און אַ דערמאָהנונג אַז זי איז אַ יודישע טאָכטער. יאָ, דאָס איז זעהר ווייניג, גאָר ווייניג, — אָבער עפּעס איז עס פאָרט.

פערשידען זענען ביי יודען אין דער בריטער וועלט די אופנים פון אַנהיטען און קאָנסערווירען דאָס יודישקייט. אָט האָט איהר אויך איך נאָך אַ פאָרם, אַן אומבעקאַנטע פאַר איך און אַ גאַנץ טשיקאַווע, אַ סענסאַציאָנעלע ממש: יודישע מיידלעך פּראַווען בר־מצוה אין פראַנקרייך!..

(יט"א).

א. רודמאַן.

Dr. HELLER
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אומבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

Dr. REICHER
פּאַלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער־שוואַכע־בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
עלעקטראָליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו.; זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען.

רעמבראַנד'ס לעבען און ליבע

6. פון שאול ראַסקין

רעמבראַנד צווישען יודען

ווי אַ סטאַיע וועלף האָבען די רבי־פּאָרטוגאַל זיך אַ לאָז געטון אויף דעם געפאַלענעם מאָלער אַלע פאַרשטעלונגען אויסגעשוויבען און אָנגעהויבען רייסען שטיקער פון איהם. און וואָס האָבען זיי פון איהם געקענט נעהמען? ער האָט נאָך זיין טאַלאַנט, האָבען די אָנגעהויבען מאַהנען ביי איהם בילדער, איינעם האָט ער אַמאָל צוגעזאָגט, ביי אַ צווייטען פערמשכנט און וואָס נישט, ווי אַ קראַנקער לייב איז רעמבראַנדט פערקראָכען צו זיך אין זיין הייל און האָט זיך נישט געקענט וועהרען געגען די אָנפאַלער.

ער האָט נאָך געהאַט עטליכע אַלטע פריינד, אָבער די זענען זיך אַלע ביסלעכווייז צעקראָכען, געבליבען זענען איהם נאָר זיינע גוטע פריינט די יודען, איינער פון צווישען די יודען, מנשה בן ישראל. אַ רב, אויך אַ געלערנטער פון זיין צייט איז נאָך געווען זיין בעסטער און געטרייסטער פריינט, עס איז מעגליך, מיינען זיינע ביאָגראַפען, אַז רעמבראַנדט האָט געקענט העברעאיש, און עס איז אויך מעגליך אַז ער האָט זיך געקענט מיט אַ מאַגערען, טובקאָל־אויגיגען יודישען בחורל, וועמענס נאָמען איז געווען ברוך שפּינאָזאַ און ד"ר אפרים בואַן איינער פון זיינע בעסטע יודישע פּאָרטרעטען. — און אַ גרויסער יוד, איז געווען זיין פריינד, און גלאַט יודען, געווען זיינע פריינד, ער האָט זיך שוין לאַנג געפיהלט באַהעפט צו די. זיין אויג פלעגט גערן בלייבען רוהען אויף די פּלאַסטישע געשטאַלטען, זשעסטען און פּנימער פול אויסדרוק און בעדייטונג, קינדער פון אַן אַלטען פאָלק וואָס האָבען געלעבט אין אַ בעזונדערען פערטעל פון שטאָט, געהאַנדעלט מיט שמוק און קונסט־זאַכען עקזאָטישע מענשען, עקזאָטישע זאַכען, פון גאָר ווייטע לענדער, פון די ביבלישע צייטען, און די ביבעל איז געווען רעמבראַנדט'ס טייערסטע בוך, איין עקזעמפּליאַר. די בערייהמטע רעמבראַנדט ביבעל האָט מען פערקויפט פאַר קליינגעלט איינעם טאָג פון דער ליציטאַציע, אַ צווייטער עקזעמפּליאַר איז שטענדיג געלעגען ביי איהם. אָפּשער די איינציגע זאַך, וואָס איז פערבליבען מיט איהם ביזן לעצטען טאָג.

עס איז נישטאָ אַ צווייטער קינסטלער אין דער וועלט וועלכער האָט אָפּגעגעבען אין זיין קונסט אַזאַ גרויסען פּלאַץ פאַר יודען, ער האָט דרייסיג יאָהר פון זיין לעבען אָפּגעלעבט צווישען זיי. זיין גרויס הויז איז דאָך געווען אין מיטען פון יודישען קוואַרטאַל, ברעעסטראַט אין אַמסטערדאַם, און ווען מען האָט איהם פון זיין הויז פערטריבען האָט ער זיך ווידער אַמאָל בעזעצט באַהענט צו זיי. נישט אומזיסט לעבט אַ לעגענדע, אַז רעמבראַנדט איז געווען אַ יוד! די לעגענדע האָט נישט קיין דאָקומענטאַלע בעשטעטיגונג. פערקעהרט, עטליכע פערעגיסטרירטע פאַקטען און דאַטומס ווייזען אַז ער איז געווען אַ קריסט, אָבער אַ פרישער בליק אויף זיינע אַלטע יודען, מענער און פרויען, זיין אייגענע מוטער און די לעגענדע פון זיין יודישען אָפּשטאַם ווערט ווידער לעבעדיג.

דער מעטראָפּאָליטען מוזעאום האָט זיינס אַ בילד פון אַ באַ'אַלטער פרוי, די זיצט און שניידט אַרום איהרע נעגעל. אַ בילד פון אַ זשעניע וועלכער האָט דערגרייכט זיינע העכסטע מדרגות. און דאָס בילד איז מערקווירדיג יודיש אין איהר אויפפאַסונג, טעמע און געפיהל. די אַלטיטשקע מיט אַ פּנים פון איבער אַ באַבעניו, אָנגעטון אין שווערע כוטער־קליידער, און אַ שטערען־טיכעל אויף אַ בעשטימט יודישען שטייגער זיצט מאָנומענטאַל רוהיג און טוט זיך איהר אַרבייט מיט אַ געפיהל פון גרויסער וויכטיגקייט, זי גרייט זיך אפשר מקבל שבת זיין, זי האָט זיך אפשר נאָר וואָס אַרומגעוואַשען...

אָדער נעהמט זיין אייגענע מוטער ווי ער מאָלט די איבער אַ ספר! מערקט איך, אַז ביי רעמבראַנדט'ען זענען נישטאָ קיין ביכער אויף די בילדער, נאָר ספרים. איך מיין דערמיט צו זאָגען, אַז די ספרים וואָס ער מאָלט טראָגען אויף זיך עפּעס אַ געפיהל פון פערמאָגען, די בלעטער געל, די טאָוולען ברוין און טונקעל און דער וואָס לערענט טוט עס נישט אויס נייגעריקייט, נאָר ווייל משמע אַ טייל פון לעבען, אַן אַלטער מענש און אַן אַלטער ספר.

אַלטקייט איז אין רעמבראַנדט'ס קונסט איינע פון די עלעמענטען וואָס האָבען איהם אַזוי גרויס געמאַכט. רעמבראַנדט האָט אַלטקייט דערהויבען, ער איז געוואָרען איהר דיכטער און קינסטלער, אמת גרויס איז רעמבראַנדט נישט דאָרט וואו ער שילדערט יוגענט און יוגענטליכקייט, דערצו האָט איהם געפיהרט סאַסקיאַ. טיטוס און הענדריקע מיט זייערע הערצער און ליבע. אמת גרויס איז ער געווען וואוהין זיין אייגענע נאַטור האָט איהם געצויגען: — צו אַלטע און אַלטקייט, קיין מאָלער אויף דער וועלט האָט נישט געוואוסט ווי ער, די טיפע בעדייטונג פון אַ צוקנייטשטען פּנים, עס איז פאַר איהם געווען ווי אַן אַלטער ספר, פול מיט חכמה, דערפאַר איז ער אַזוי צוגעצויגען געוואָרען צו יודען, צו אַלטע יודען, אַן אַלטער יוד טראָגט דאָך אַ דאָפּעלטע אַלטקייט, זיין אייגענע, פערזענליכע און די אַלטקייט פון זיין פאָלק.

עס איז דאָ ביי רעמבראַנדט אַ בילד, וואָס הייסט טאַקע מיטן נאָמען „אַן אַכציג יעהריגער יוד" און אויך אַן אַלטער יוד „דער ראַבינער", און הערליכערע אַלטע קעפּ איז שווער צו געפינען, ער האָט אַ קאָפּ פון אַ „יונגען יוד", איז אפילו דער דאָזיגער יונגער יוד מערקווירדיג מיט זיין אַלטקייט, ווען רעמבראַנדט מאָלט אַלטקייט הייסט עס נישט ביי איהם אַן'אַראָפּפאַל, נאָר פערקעהרט, אַ העכערע מדרגה אין לעבען.

אַזוי האָט אַליין רעמבראַנדט געפיהלט אין זיין לעבען. טאַקע אָרים, טאַקע אַליין און אַלט. אָבער די נשמה קלעטערט צו אַלץ לויטערערע רעגיאָנען און די אויגען זעהען סודות טיפערע און בעדייטענדערע ווי פריהער.

צו דערזעלבער צייט האָט הענדריקע און זיין טיטוס שוין אַ יונגערמאַן פון אַ צוואַנציג יאָהר אַרומגעטראַכט פּלענער און האַבענדיג בעקרענקענדע דערפאַהרונגען אין געזעלשאַפט־זאַכען, האָבען זיי צוגעטראַכט אַ פּלאַן און האָבען איהם טאַקע דערליידיגט.

זיי האָבען געגרינדעט צוויי צימערלעך און געעפענט אַ קונסט־געשעפט, וואו מען פערקויפט אַלע סאָרטען קונסט־זאַכען, בילדער און עטיודען, אייגענע אַרבייטען, דאָס געשעפט געהט אויפן נאָמען פון הענדריקע סטאָפעלס און טיטוס וואַן ריין. כדי אָבער צו האָבען אַ בעצה געבער קענער און עקספּערט, שטעלען זיי אָן דעם מאָלער רעמבראַנדט וואַן ריין, זיי צאָהלען איהם דערפאַר אַ קליין געהאַלט און געבען איהם אַ ווינקעל אין דער היים, ווייל זיי דאַרפען איהם האָבען ביי דער האַנט. רעמבראַנדט פון זיין זייט שרייבט אונטער אַ פּאַפּיר וואו ער דערקלעהרט אַז אַלץ וואָס ער פערמאָגט און אַלע בילדער וואָס ער האָט און וועט מאָלען געהערען צו דער פירמע פאַר דעם געהאַלט וועלכען ער קריגט און לאָזשי און וועלכע ער איז פערזאָרגט. די קינדער האָבען דאָס אַלץ אַזוי אַראַנזשירט, מיט אַזויפיל לעגאַלע און יוריסטישע פונקטען, כדי צו בעשיצען דעם אַלטען אומבעהאָלפענעם מאָלער געגען די געוויסענלאָזע רוב־פּאָרטוגאַל וואָס לאָזען פון איהם קיין אויג נישט אַראָפּ.

די קינדער האָבען דאָס זיכער געטון מיט גוטע אַבזיכטען, אָבער פאָרמעל איז דער גרויסער רעמבראַנדט געוואָרען אַ בעטלער. אַ מענש וואָס האָט קיין ברעקעל זאַך וואָס זאָל הייסען זיין אייגענס, נישט איצט און נישט שפּעטער.

רעמבראַנדט איז ווידער אין דער היים. איז אַ ענג און קליינער היים, אָבער צווישען זיינע ליבע, טייערע און געטרייע, צווישען זיין געליבטע, זוהן און טעכטערל.

מערקווירדיג, ער האָט אַזויפיל מאָל געמאָלט זיין דינסטמויד, אַזוי אָפט זיין זוהן טיטוס, און קיינמאָל נישט קאָרנעליא, זיין טעכטערל, האָט ער דען נישט ליב געהאַט זיין אייגען בלוט, וואָס טראָגט נאָך דערצו דעם נאָמען פון זיין מאַמע! דער ענטפער קען נאָר זיין איינער — יוגענט איז איהם פרעמד געוואָרען.

אין דער דאָזיגער צייט האָט איהם געטראָפען אַ פערדראָסיגע זאַך, מען האָט ביי איהם בעשטעלט אַ בילד פון אַ גרויסער גרופּע, ער האָט זי אויפגעמאָלען מסתמא אויף דעם שטייגער פון זיין „נאַכט־וואַך", דאָס בילד איז נישט געפעלען געוואָרען און מען האָט עס געהייסען אַראָפּנעהמען פון וואַנט און דערנאָך האָט מען עס צעשניטען אין שטיקער. געבליבען איז עפּעס איין שטיקעל. און עס כאַפּט אָן אַ גרויל צו טראַכטען אַז אפשר איז אומגעקומען רעמבראַנדט'ס אַ העכסטע דערגרייכונג.

אָבער אַ פיל גרעסערער אומגליק איז צו איהם געקומען. הענדריקע איז געוואָרען פערשלאָפט, אַזאַ אַ שום פאַראָזאַ און זי אויסגעצאַנגען נאָך גאָר אַ יונג מענש. קוים דרייסיג יאָהר. און דער אַלטער מאָלער האָט די געזעלענט מיט ערד פערשאָטען, אַזוי ווי דעם קבר פון סאַסקיאַ. (ווייטער קומט).

ראדיא=ווינקעל

א ראדיא=אפאראט — דאס לעצטע טעכנישע וואונדער

דער באַוואוסטער ערפינדער פון ראדיא מארקיז מארקאני האט איצט אויסגעפערטיגט א ראדיא־אפאראט, וואס שטעלט מיט זיך פאר דאס לעצטע ווארט פון טעכניק.

דער דאזיגער אפאראט נעהמט אויף אלע כוואַלעס, אנהויבענדיג פון די אולטרא־קורצע און ענדיגענד אויף די לאנגע כוואַלעס.

דער אפאראט זעהט אויס ווי א שעהר שענקעל אין סטיל פון לואי 15. אין דעם קעסטעל געפינט זיך שוין אויך א הילכער, וועלכער גיט ארויס די ריינסטע טענער. אין אונטערשטען טייל פון שענקעל געפינט זיך א פאטעל, וועלכען מען קען ארויסרוקען. די הויך פון אפאראט איז 6 פוס, די ברייט לערך 4 פוס. די הילצערנע טיילען פון אפאראט זענען גע־מאכט געווארען פון דעם טייערסטען האלץ.

אויף אזא וואונדערבארען אפאראט קאנען זיך אבער ערלויבען בלויז יחידים. דאס דאזיגע „פער־געניגען" קאסט א קלייניגקייט, איגזאנצען 4 טוי־זענד דאלאר. דעם ערשטען אפאראט, וואס מארקאני האט אויסגעפערטיגט, האט ער אוועקגעשענקט דעם פויפסט.

גרויסע ראדיא = סטאַציע אין ירושלים

ווי מיר ווערען געמאלדן, האט די ענגלישע מאכט בעשלאסען צוצוטרעטען אויפצושטעלען א ריזיגע ראדיא־סטאציע אין ירושלים, וואס זאל גע־הערט ווערען איבער גאנץ קליין־אזיע.

די רעגירונג האט שוין אסיגנירט די געהעריגע קאפיטאלען און עס האבען זיך שוין אנגעהויבען אין ירושלים די פארבערייטונגס־ארבייטען.

די אפיציעלע שפראך פון דער ראדיא־סטאציע וועט זיין ענגליש, עס וועלען אבער אויך ערלויבט ווערען קאמוניקאטען אין דער העברעאישער און ארא־בישער שפראכען.

פערשטעהט זיך, אז פון אזא ראדיא־סטאציע וועלען די ארץ־ישראל יודען ווייניג וואס געניסען. דערביי ווערען געמאלדן די גרעסטע אנשטרענגונ־גען, אז די פראווי ראדישע ראדיא־סטאציע אין תל־אביב, וועלכע האט א קליינע קראפט זאל איצט פערשטארקט ווערען און אזוי ארום קאנען דינען די אינטערעסען פון יודישען פאלק.

שבת דעם 28 יולי טרעט אויף שניאורס=כאר אין ראדיא

ווי באוואוסט איז צוליב'ן פראנצישען טויט פון איבערן מיניסטער פיעראצקי אבגערופען גע־ווארען דער גרויסער קאנצערט פון יודישער מוזיק וואס האט געזאלט פארקומען דעם 16־טען יוני.

דער דאזיגער קאנצערט וועט פארקומען שבת דעם 28. יולי 4 א זייגער נ. מ. דאס פראגראם בלייבט דאס זעלבע.

עס וועלען אויפטרעטען דער ארקעסטער פון פוילישען ראדיא אונטער דער לייטונג פון הענריק שפילמאן, אנאיבעקל פון אמאל אזוי פאפולערע „יאנמעל קלעזמער", וועלכע וועט אויספיהרען די שענסטע ווערק פון דיין דירע.

אלס צווייטע וועט אויפטרעטען די בעקאנטע שוישפילערין פר'דא לאר'ע און אריה לידער פון יודישע קאמפאזיטארען און וועט אויך זינגען עטליכע פאלקס־לידער.

צום שלוס וועט דער אויסגעצייכנעטער כאר פון אונבערמידליכען קעמפער פון יודישען ליד הר מ. שניאור אויספיהרען עטליכע פון זיינע בעסטע נומערען.

טערעראמען

ארעסטירט 29 פוילישע יודען

וועלכע זענען אונלעגאל אריינגעקומען קיין ארץ־ישראל

ירושלים, 11 (יט"א טעלעגראפיש) די חיפהער פאליציי אין טבריה, האט ארעסטירט 29 פוילישע יודען, וועלכע זענען אונלעגאל אריינגע־קומען אין לאנד

ראובן בריינין צום טויט פון ח. נ. ביאליק

ניו־יארק (יט"א) ראובן בריינין האט פערעפענטליכט אן ערקלערונג, אין וועלכער ער זאגט, אז נאכן בעקומען די שוידערליכע ידיעה וועגען טויט פון ח. נ. ביאליק זענען פון זיין זכרון אויסגעמעקט געווארען אלע פערזענליכע חילוקי דעות, וואס האבען עקזיסטירט צווישען איהם און דעם נפטר. אלס העברעאישער שרייבער, ערקלערט ראובן בריינין, טרויער איך איבער דעם פריהצייטיגען טויט פון דעם דאזיגען גרויסען דיכ־טער און פערזענליכקייט.

ווי בעקאנט, איז צוליב ראובן בריינינס טע־טיגקייט לטובת דער יודישער קאלאניזאציע אין סאוויעטען־רוסלאנד ענטשטאנען צווישען איהם און דעם נפטר א שווערער קאנפליקט, בעת וועלכען עס זענען פון ביידע זייטען געקומען העפטיגע ארויסטרעטונגען אין דער עפענטליכקייט.

קלאנג=קינא CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר!

— מאטטא: —

די ליבע איז שטארקער פונם טויט.

דאס גרויסע פילם־מייסטערווערק א. נ.

„א לעבען אהן א מארגען"

אין די הויפט־ראלען:

NANCY CARROLL i EDMUND LOWE

אויסערן פראגראם: קלאנג־צונאבע פון PAT ווי אויך אקטואליטעטען פון FOX — דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

בעקאנטמאכונג

דערמיט מאך איך בעקאנט דעם ג' פובליקום, אז דער קינסטלערישע

פאטאגראפישער אנשטאלט „POLONIA"

פון דער JERZEGO 11 ווערט קירצליך איבערגעטראגען אויף

31 גדאנסקא 31

און וועט זיין מוסטערהאפט איינגעארדענט לויט דער נייעסטער פאטא=טעכניק.

איך עמפפעהל מיך דער ג' קונדשאפט

מיט אכטונג ל. גוטערמאן.

קאנקורענצלאז, ביליג און שיין

וואשט, פארבט און פוצט כעמיש

אהן שעדליכע מיטלען

די יודישע כעמישע וועשריי און פארבעריי

„עריקא"

אויף מלינארסקא 2 (ביים ראג בזשעזשינער)

מילט איהר שוינען אייערע קליידער, אנצוגען, מאנטלען ווי אויך וועש, גיט זיי אפ צום וואשען, פארבען, ריינינגען, פוצען נאר אויף מלינארסקא 2

פון 1.50 זל. א קלייד	50 גר. א איבער־העמד
„ 4 „ אנ'אנצוג	15 „ א קראגען
„ 75 גר. א מאנטער	גארדינען אויף ראהמען.
„ 1.80 פאסאנירן א קאפעלוש	

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטע וועש־נייהערין ווערט געזוכט פאמארסקא 7, וו. 15.

א שוסטער־געזעלען ווערט געזוכט ליסטאפאד 43, אין הויף, פארטער.

Potrzebny pracownik fryzjerski od zaraz. Jerozolimska 8, w zakładzie. 2868

ראקאלען

ס'ווערט געזוכט פון זאפארט א צימער מיט א קיך אלס סובלאקאטאר. אפערטען אונטער „M", אין אדמיניסטר. פון דער צייטונג.

ענצעלנע צימערן מיט בעזונדערע איינגאנג צו פערמיטען צו שלאפען אויף נאכטלעגער. וואסכאדניא 19, ביי זענדעל.

אנ'עקסטרא צימער אבצוגעבען אויף לאזשי פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט אויף מאנאטליך. צו ערפאהרען פיעטרי־קאווער 66, אין דער רעסטאראציע ביי קאמפינסקי. 2866

א זעהר בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט איז אב־צוגעבען. פאמארסקא 14, אין דער אפי־צינע, 2. שטאק, לאסקי.

פערשידענעס

עס ווערט געזוכט אויף דעם 1־טען נומער היפאטעק 6.500 זל. אויף 3 מא־נאטען. גוטע צינזען. אפערטען אבצוגעבען אין אדמ. אונטער „Sz."

די ג' גנבים, וועלכע האבען זונטאג, דעם 8. יולי ארויסגעגנב'עט א ליס פון דער וואוינונג גדאנסקא 40, ווערען גע־בעטען געגען בעלוינונג אבצוגעבען אין געשעפט א. ראבינאוויטש, פיעטריק.10, טעל. 218-84. דיסקרעציע געזיכערט.

א 3-פעדימדיגע אבערלאך אין גוטען צושטאנד איז צו פערקויפען. צו ער־פאהרען דרעווגאווסקא 5, אין זייף־געוועלב. 2863

נעכטען האב איך פערלוירען גע־הענדיג אויף פיעטריקאווער ביז נאווא־מיעסקא 2 שליסלען. אבצוגעבען אין אדמ. פון דער צייטונג.

Zagubiony weksel na Zł. 35.– wyst. H. Kaliński, na zlecenie Lejzerowicza, płatny dn. 15 lipca 1934 r. Weksel niniejszy unieważniam. Proszę o łaskawy zwrot Łódź, Zgierska 8, Lejzerowicz.

Dr.
S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און ווענע־רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129=45

נעמט אן פון 2–8 נאכמ. און פון 9–4 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 2–8 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

לעטשניצע

פאר וועגעריש קראנקע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אבענד.

וועגעריש־קראנקע, מענערשוואכע און הויט־קראנקהייטען, אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהימונגס=סטאציע

אין טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער וואַרטע־זאל

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9 - 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

ברוך=קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילן בעריהמטער ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך=ליידענדע! פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, און עס פעלט ארויס אין דעם כיס און דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערען ברענדיג און שטערבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי־הייל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערטסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל־באנדאזשען פאר צו־ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אונדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען געגען אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערהאנד פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל־בארטעטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל־גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין־שווינד־זוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראק־טישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שטערצליכע פלאט־פיס לויט גיפס־מאדעל.

אכטונג! — אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. — אכטונג!

30 יעהריגע פראקטיק. פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעצוס. ספאל. (קאסא־כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

היערמיט דריק איך אויס עפענטליך מיט גרויס צופרידענהייט מיין הערצליכסטען דאנק דעם בעריהמטען ספעציאליסט פאר ברוך־קראנקהייטען דיר. י. ראפאפארט פון דער ערשטער און איינציגער ארטאפעד. הייל־אנשטאלט אין לאדז וואולטשאנסקא 10, דערפאר וואס ער האט מיר געראטעוועט פון פיל גרויסע ברוך־שמערצען, איך האב א סך יאהרען געליטען פון מיין יעהר שווערען פערעלטערטען ברוך, וואס קיין שום פאס האט מיר נישט געקאנט צוריקהאלטען. הײנט א דאנק זיין מיר פערלעגטען אויסגעצייכנעטען ארטאפעד. הייל־באנדאזש, האט ער מיר באמת א וואונדער בעוויזען, איך פיהל מיך אויסגעצייכנעט גוט און בין פעהיג צו יעדער ארבייט.

1|6 1944 (—) יוסף ברוך לאזינגער, לאדז, וואלבארסקא 26

Dr. med.
Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין־קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. med.
OŁ. ZADZIEWICZ

ספעציאל־ארצט פאר האלז, נאז, אויערען און קעהל־קאפף־קראנקהה.

Piotrkowska 164 tel. 125-26.

נעהמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר.	פרייטאג און ערב־יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40	—60 4
זאכ'ן טעקסט—12	—18 . . . . .

ביי'ער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט' שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס מעסטעדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס־פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טאן מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג ניט פעראנט־ווארטליך. די אדמיניסטר. איז קאן בייטען און פייגאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg — Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.